

LEGISLAȚIE ROMÂNIA

Legea nr. 95/1925

LEGE

În vigoare

EMITENT

Parlamentul României

PUBLICARE

Monitorul Oficial nr. 128 din 14 iunie 1925

ULTIMA VERIFICARE

27 mai 2026, 15:09

SURSA OFICIALĂ

<https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/107203>

Document generat informativ din surse publice oficiale. Nu înlocuiește Portalul Legislativ - legislatie.just.ro.

Cuprins

1. Articolul 1
2. Articolul 2
3. Articolul 3
4. Articolul 4
5. Articolul 5
6. Articolul 6
7. Articolul 7
8. Articolul 8
9. Articolul 9
10. Articolul 10
11. Articolul 11
12. Articolul 12
13. Articolul 13
14. Articolul 14
15. Articolul 15
16. Articolul 16
17. Articolul 17
18. Articolul 18
19. Articolul 19
20. Articolul 20
21. Articolul 21
22. Articolul 22
23. Articolul 23
24. Articolul 24
25. Articolul 25
26. Articolul 26
27. Articolul 27
28. Articolul 28
29. Articolul 29
30. Articolul 30
31. Articolul 31
32. Articolul 32
33. Articolul 33
34. Articolul 34
35. Articolul 35
36. Articolul 36

37. Articolul 37
38. Articolul 38
39. Articolul 39
40. Articolul 40
41. Articolul 41
42. Articolul 42
43. Articolul 43
44. Articolul 44
45. Articolul 45
46. Articolul 46
47. Articolul 47
48. Articolul 48
49. Articolul 49
50. Articolul 50
51. Articolul 51
52. Articolul 52
53. Articolul 53
54. Articolul 54
55. Articolul 55
56. Articolul 56
57. Articolul 57
58. Articolul 58
59. Articolul 59
60. Articolul 60
61. Articolul 61
62. Articolul 62
63. Articolul 63
64. Articolul 64
65. Articolul 65
66. Articolul 66
67. Articolul 67
68. Articolul 68
69. Articolul 69
70. Articolul 70
71. Articolul 71
72. Articolul 72
73. Articolul 73
74. Articolul 74

75. Articolul 75
76. Articolul 76
77. Articolul 77
78. Articolul 78
79. Articolul 79
80. Articolul 80
81. Articolul 81
82. Articolul 82
83. Articolul 83
84. Articolul 84
85. Articolul 85
86. Articolul 86
87. Articolul 87
88. Articolul 88
89. Articolul 89
90. Articolul 90
91. Articolul 91
92. Articolul 92
93. Articolul 93
94. Articolul 94
95. Articolul 95
96. Articolul 96
97. Articolul 97
98. Articolul 98
99. Articolul 99
100. Articolul 100
101. Articolul 101
102. Articolul 102
103. Articolul 103
104. Articolul 104
105. Articolul 105
106. Articolul 106
107. Articolul 107
108. Articolul 108
109. Articolul 109
110. Articolul 110
111. Articolul 111
112. Articolul 112

113. Articolul 113
114. Articolul 114
115. Articolul 115
116. Articolul 116
117. Articolul 117
118. Articolul 118
119. Articolul 119
120. Articolul 120
121. Articolul 121
122. Articolul 122
123. Articolul 123
124. Articolul 124
125. Articolul 125
126. Articolul 126
127. Articolul 127
128. Articolul 128
129. Articolul 129
130. Articolul 130
131. Articolul 131
132. Articolul 132
133. Articolul 133
134. Articolul 134
135. Articolul 135
136. Articolul 136
137. Articolul 137
138. Articolul 138
139. Articolul 139
140. Articolul 140
141. Articolul 141
142. Articolul 142
143. Articolul 143
144. Articolul 144
145. Articolul 145
146. Articolul 146
147. Articolul 147
148. Articolul 148
149. Articolul 149
150. Articolul 150

151. Articolul 151
152. Articolul 152
153. Articolul 153
154. Articolul 154
155. Articolul 155
156. Articolul 156
157. Articolul 157
158. Articolul 158
159. Articolul 159
160. Articolul 160
161. Articolul 161
162. Articolul 162
163. Articolul 163
164. Articolul 164
165. Articolul 165
166. Articolul 166
167. Articolul 167
168. Articolul 168
169. Articolul 169
170. Articolul 170
171. Articolul 171
172. Articolul 172
173. Articolul 173
174. Articolul 174
175. Articolul 175
176. Articolul 176
177. Articolul 177
178. Articolul 178
179. Articolul 179
180. Articolul 180
181. Articolul 181
182. Articolul 182
183. Articolul 183
184. Articolul 184
185. Articolul 185
186. Articolul 186
187. Articolul 187
188. Articolul 188

189. Articolul 189
190. Articolul 190
191. Articolul 191
192. Articolul 192
193. Articolul 193
194. Articolul 194
195. Articolul 195
196. Articolul 196
197. Articolul 197
198. Articolul 198
199. Articolul 199
200. Articolul 200
201. Articolul 201
202. Articolul 202
203. Articolul 203
204. Articolul 204
205. Articolul 205
206. Articolul 206
207. Articolul 207
208. Articolul 208
209. Articolul 209
210. Articolul 210
211. Articolul 211
212. Articolul 212
213. Articolul 213
214. Articolul 214
215. Articolul 215
216. Articolul 216
217. Articolul 217
218. Articolul 218
219. Articolul 219
220. Articolul 220
221. Articolul 221
222. Articolul 222
223. Articolul 223
224. Articolul 224
225. Articolul 225
226. Articolul 226

227. Articolul 227
228. Articolul 228
229. Articolul 229
230. Articolul 230
231. Articolul 231
232. Articolul 232
233. Articolul 233
234. Articolul 234
235. Articolul 235
236. Articolul 236
237. Articolul 237
238. Articolul 238
239. Articolul 239
240. Articolul 240
241. Articolul 241
242. Articolul 242
243. Articolul 243
244. Articolul 244
245. Articolul 245
246. Articolul 246
247. Articolul 247
248. Articolul 248
249. Articolul 249
250. Articolul 250

Articole

Articolul 1

Teritoriul României se împarte, din punct de vedere administrativ, în județe și județele în comune.

Articolul 2

Comunele sunt rurale și urbane.

Articolul 3

Comuna rurală este alcătuită din unul sau mai multe sate. Reședința comunei va fi într'unul din sate. Comunele rurale, cari nu dispun de mijloace, se pot asocia pentru a-și susține serviciile de cari au nevoie și a-și plăti în comun personalul administrativ, tehnic, sanitar, etc.

Articolul 4

Comunele urbane sunt centre de populație declarate astfel prin lege. Ele sunt: urbane, reședințe de județ și urbane nereședințe. Comunele urbane reședințe de județ, sunt acele comune urbane, în cari se află prefectura județului. Comunele urbane reședințe de județ cari prin numărul locuitorilor și prin importanța lor economică sau culturală au mai mare înrâurire asupra dezvoltării generale a Statului, se vor declara prin lege municipii, luându-se în prealabil avizul consiliului administrativ superior.

Articolul 5

Pentru înlesnirea controlului, supravegherea aplicării legilor și buna îndrumare a administrației, județele se împart în circumscripții numite plăși, cuprinzând mai multe comune, iar comunele urbane, în circumscripții numite sectoare. Sectoarele și plășile nu sunt persoane juridice.

Articolul 6

Nici o comună nu se poate constitui și nici o modificare teritorială a județelor, comunelor sau plășilor sau schimbare de reședință a acestora nu se poate face decât în conformitate cu dispozițiunile prevăzute în prezenta lege.

Articolul 7

Fie care locuitor al țării, fără osebite de sex și naționalitate, trebuie să aparțină unei comune și să participe la sarcinile

ei) Cetățenii români se pot strămuta dintr'o comună în alta fără nici o învoire prealabilă. Ei sunt însă datori să facă cunoscut autorităților comunale atât strămutarea cât și așezarea lor. Orice teritoriu din cuprinsul țării trebuie să aparțină unei comune. Comuna își exercită autoritatea sa asupra tuturor locuitorilor și a întregului teritoriu din cuprinsul ei.

Articolul 8

Străinii nu se vor putea stabili într'o comună înainte de a îndeplini anume formalități prevăzute în legea specială. Locuința vremelnică sau de scurtă durată într'o comună nu este supusă decât măsurilor de ordine și siguranță.

Articolul 9

Comuna și județul sunt persoane juridice. Ele au deplină capacitate pentru tot ce privește inițiativa și administrarea intereselor locale, exercită aceste atribuțiuni în limitele legilor și suportă sarcinile aferente. Nici o cheltuială obligatorie nu se poate pune în sarcina comunelor și a județelor fără a li se crea și mijloace pentru acoperirea ei.

Articolul 10

Comuna și județul își administrează interesele lor locale prin consilii compuse din consilieri aleși, de drept și consilieri femei cooptate obligatoriu în comunele reședințe de județ, facultativ în celelalte comune urbane. Aceste consilii sunt datorate să execute și măsurile de interes general ordonate de autoritatea centrală în limitele competenții sale legale. O lege specială, având la bază principiile legii de față, va stabili organizarea și funcționarea administrațiilor în comunele mai mari de 300.000 locuitori.

Articolul 11

Primarul este capul administrației comunale. El execută toate hotărârile consiliului și ale delegației permanente comunale și împreună cu aceasta supraveghează mersul administrației comunale. Prefectul este capul administrației județene. În această calitate, execută toate hotărârile consiliului și ale delegației permanente județene și împreună cu aceasta controlează administrația județeană, precum și aceea a comunelor din județ, afară de municipii.

Articolul 12

Deciziunile consiliilor comunale și județene nu pot fi suspendate sau anulate, decât în cazurile, cu formele și garanțiile stabilite în prezenta lege.

Articolul 13

Ministrul de interne îndrumază, coordonează și controlează activitatea comunelor și județelor, punând-o în armonie cu interesele generale ale Statului. El este ajutat de un consiliu administrativ superior. O lege specială va determina alcătuirea, atribuțiunile și modul de funcționare ale acestui consiliu.

Articolul 14

Prefectul este reprezentantul puterii centrale în întreg județul. El își exercită atribuțiunile sale fie direct, fie prin subprefect, pretori, polițai și notari. Prefecții, subprefecții, pretorii, polițaii și notarii sunt datori să dea concursul lor și pentru executarea hotărârilor consiliilor comunale și județene, precum și ale delegațiilor permanente.

Articolul 15

Ministrul de interne poate însărcina cu controlul și inspectarea administrațiilor locale, precum și a activității celorlalți reprezentanți ai săi, pe membrii consiliului administrativ superior și pe inspectorii generali administrativi.

Articolul 16

Toate comunele unui județ stau în legătură directă din punct de vedere administrativ cu autoritățile județene, afară de municipii, cari stau în legătură directă cu Ministerul de Interne. Județul de asemenea stă în legătură directă cu Ministerul de Interne din punct de vedere administrativ. Titlul II Comuna

---

Capitolul I - Compunerea consiliului comunal

Articolul 17

Consiliul comunal se compune din:

- a) Trei cincimi consilieri aleși de către toți alegătorii comunali, cu vot universal, egal, direct, secret, obligator prin scrutin pe listă și reprezentarea minorității;
- b) Până la două cincimi consilieri, de drept;
- c) Consilieri femei cooptate în număr de cel mult: Șapte în comunele urbane cu o populațiune mai mare de 250.000 locuitori; Cinci în comunele urbane cu o populațiune mai mare de 100.000 locuitori; Trei în comunele urbane cu o populațiune mai mare de 50.000 locuitori; Două în celelalte comune urbane.

Capitolul I - Compunerea consiliului comunal

Articolul 18

Numărul consilierilor aleși se stabilește în proporțiune cu populațiunea, fără deosebire de sex, vârstă sau naționalitate. Acest număr este de: 36 în comunele cu o populațiune mai mare de 250.000 locuitori; 30 în comunele cu o populațiune mai mare de 100.000 locuitori; 24 în comunele cu o populațiune mai mare de 50.000 locuitori; 18 în comunele cu o populațiune mai mare de 25.000 locuitori; 15 în comunele cu o populațiune mai mare de 10.000 locuitori; 12 în celelalte comune urbane, oricare ar fi numărul locuitorilor; 9 în comunele rurale. Odată cu consilierii se aleg și un număr de supleanți, egal cu o treime din numărul consilierilor aleși, chemați să completeze vacanțele legale ivite în consiliu, conform cu art. 192.

Capitolul I - Compunerea consiliului comunal

Articolul 19

Sunt consilieri de drept; Doi până la șapte consilieri județeni din cei aleși, numai în consiliile comunale urbane de reședință; Reprezentanții cei mai vechi titulari ai învățământului de Stat primar, profesional, secundar; Un reprezentant al cultului cel mai numeros din localitate. El va fi cel mai mare în grad sau, în cazul când mai mulți ar avea grade egale, cel mai în vârstă; Reprezentanții cei mai înalți în grad ai Ministerelor Sănătății Publice și Ocrotirilor Sociale, Agriculturii și Domeniilor (serviciul zootehnic) și Lucrărilor Publice; Câte un reprezentant ai Camerelor de agricultură, de industrie și comerț și ai muncii, în comunele reședințe de județ, iar în celelalte comune numai cu deciziunea ministrului de interne, pe baza avizului consiliului administrativ superior. Consilierii de drept se vor desemna în ordinea stabilită mai sus. Desemnarea consilierilor de drept se va face îndată după publicarea convocării corpului electoral respectiv.

Capitolul I - Compunerea consiliului comunal

Articolul 20

Toți consilierii trebuie să locuiască în comuna respectivă, afară de cei desemnați din consiliul județean, cari pot domicilia și în cuprinsul județului.

Capitolul I - Compunerea consiliului comunal

Articolul 21

Consilierii județeni cari urmează să facă parte din consiliile comunelor urbane reședințe de județ, ca consilieri de drept, vor fi desemnați de consiliul județean. Reprezentanții Camerelor de agricultură, comerț, industrie și muncă vor fi desemnați de comitetele de direcție ale Camerelor respective.

Capitolul I - Compunerea consiliului comunal

Articolul 22

Stabilirea numărului consilierilor de drept pentru fiecare categorie în ordinea hotărâtă în art. 19 și verificarea condițiilor cari trebuie să le îndeplinească acești consilieri, se va face pentru comunele reședințe de județe, de consiliul administrativ superior. Pentru celelalte comune aceste formalități se îndeplinesc de delegațiunea permanentă județeană. În lipsa delegațiunii permanente județene desemnarea se va face de comisia interimară județeană. În orice caz numărul membrilor aleși va întrece numărul consilierilor de drept împreună cu cei cooptați.

Capitolul I - Compunerea consiliului comunal

Articolul 23

În cazul când consiliul județean ori Camerele agricole, de industrie, comerț și muncă nu-și vor fi desemnat, în termen de 15 zile dela convocarea corpului electoral, pe consilierii de drept, destinați a face parte din consiliile comunale, această operațiune se va îndeplini de ministrul de interne pentru consiliul județean și de ministrii respectivi pentru Camerele agricole, de industrie, comerț și muncă.

Capitolul I - Compunerea consiliului comunal

Articolul 24

Consilierii femeii vor fi cooptați de către consilierii aleși și de drept, convocați în acest scop de primar îndată după intrarea sa în funcțiune. Pot fi cooptate femeile cari îndeplinesc aceleași condițiuni ca și consilierii aleși. Contestațiunile cu privire la aceste cooptări vor fi făcute la Ministerul de Interne pentru municipii și la prefect pentru celelalte comune; aceștia se vor pronunța conform art. 200 din această lege.

Capitolul I - Compunerea consiliului comunal

Articolul 25

Numărul consilierilor comunali aleși nu se poate modifica decât din 10 în 10 ani, prin votul consiliului respectiv, aprobat de ministrul de interne, pe baza avizului consiliului administrativ superior pentru municipii și de prefect, cu avizul delegațiunii permanente județene, pentru celelalte comune și numai acolo unde statistica populațiunii va reclama o modificare potrivit normelor stabilite prin articolul 18.

Capitolul I - Compunerea consiliului comunal

Articolul 26

Șefii diferitelor servicii comunale vor fi în mod obligator chemați și ascultați la ședințele consiliului în toate chestiunile de competența lor. În comunele rurale vor fi chemați și ascultați de consiliu în același condițiuni reprezentanții locali ai cultului, ai învățământului primar, profesional, precum și ai serviciului sanitar, veterinar, ai serviciului tehnic și agricol și ai cooperației din localitate. Părerile lor vor fi trecute în procesul-verbal al ședinței.

Articolul 27

Dacă nu a fost contestații asupra alegerilor sau dacă ele s'au găsit neîntemeiate, consilierii aleși și de drept ai municipiilor se convoacă îndată de ministrul de interne, iar în celelalte comune de către prefect pentru a se pronunța asupra cazurilor de incapacitate, nedemnitate și incompatibilitate, a depune jurământul, a procedea la alegerea primarului în comunele urbane și rurale, a delegațiunii permanente și la desemnarea consilierilor candidați de primar în municipii. Convocarea va arăta scopul pentru care este chemat consiliul. Până la intrarea în funcțiune a primarului, consiliul se prezidează de cel mai în vârstă dintre membrii săi. Jurământul consilierilor se va presta în ședință publică, în localul primăriei respective, în prezența prefectului pentru comunele reședințe de județ, iar pentru celelalte comune în prezența delegatului prefectului. Jurământul va avea cuprinderea următoare: "Jur credință Regelui, supunere Constituțiunii și legilor țării mele, jur să apăr și să sprijinesc interesele comunei". Dacă în termen de 10 zile dela respingerea contestațiunilor asupra alegerilor, sau dela expirarea termenului înlăuntrul căruia puteau să se facă contestații, consiliul comunal nu a fost convocat, el se întrunește de drept, și prestarea jurământului se va putea face și în fața prezidentului de vârstă al consiliului. Consiliile comunale urbane, ținând seamă de cunoștințele membrilor cari le compun, se pot împărți, pentru o mai bună administrare a intereselor locale, în comisiuni pe specialități.

Articolul 28

În contra încheierilor consiliului privitoare la cazurile din art. 27, privitoare la incapacitate, nedemnitate și incompatibilitate, orice alegător are dreptul de apel la ministru de interne pentru municipii și la prefect pentru celelalte comune. Termenul de apel este de 10 zile dela pronunțarea deciziunii consiliului. Ministrul, cu avizul consiliului administrativ superior, prefectul cu avizul delegațiunii județene permanente, sunt datori a se pronunța asupra apelurilor primite în cel mult 10 zile dela înregistrarea lor. Aceste autorități sunt obligate să sesizeze consiliile comunale, cari sunt obligate a se pronunța asupra tuturor cazurilor de incapacitate, nedemnitate sau incompatibilitate de cari ar avea cunoștință, în tot cursul duratei mandatului consilierilor și chiar din oficiu.

Articolul 29

Pentru a procedea la alegerea primarului, a delegațiunii permanente și la desemnarea consilierilor candidați de primar la municipii, trebuie să fie prezenți majoritatea absolută a membrilor cari compun consiliul.

Articolul 30

Membrii delegațiunii permanente vor fi aleși pe cât posibil din diferite ramuri de specialitate. Consilierii de drept, funcționarii publici, cei desemnați de consiliul județean, nu vor putea fi aleși în delegațiunea permanentă. Delegația permanentă comunală se compune în afară de primar din: 9 membri și 3 supleanți în comunele mai mari de 250.000 locuitori; 7 membri și 3 supleanți în comunele mai mari de 100.000 locuitori; 5 membri și 3 supleanți în comunele mai mari de 50.000 locuitori; 4 membri și 3 supleanți în comunele mai mari de 25.000 locuitori; 3 membri și 2 supleanți în celelalte comune urbane; 2 membri și 1 supleant în comunele rurale. Alegerea delegației permanente se face pe un termen de 4 ani prin scrutin secret și cu majoritatea absolută de voturi. Dacă la prima votare nu se obține această majoritate, alegerea se repetă în aceeași ședință și se declară aleși acei cari vor obține cel mai mare număr de voturi. Dacă este paritate, sorțul decide alegerea. În caz de demisiune sau descompletare, alegerea se va face în același mod.

Articolul 31

Primarul va fi ales de consilii în toate comunele, afară de municipii. Alegerea se va face cu vot secret și cu majoritatea absolută a voturilor exprimate. Dacă la prima votare nu se obține această majoritate, alegerea se repetă în aceeași ședință și se declară ales acela care va obține cel mai mare număr de voturi. În municipii consiliul comunal va alege din sânul său candidații de primar dintre consilierii aleși și cei de drept, afară de cei trimiși de consiliul județean; fiecare consilier având dreptul a vota un singur candidat. Numele celor trei candidați cari vor fi obținut cel mai mare număr de voturi se va comunica de îndată ministrului de interne, care va confirma ca primar pe unul din candidați. Dacă primarul este un consilier de drept, funcționar public, și dacă el acceptă această demnitate, nu-și mai poate îndeplini funcțiunea ce avea în tot timpul primariatului, dar își păstrează dreptul de a fi reintegrat. Anii serviți ca primar se socotesc serviți în funcțiunea ce avea, ținându-i-se în seamă la înaintare și la pensiuine. El are drept să opteze între salariul său de primar și acela al funcțiunii ce avea. Primarul nu poate fi ministrul unui cult. Primarii sau președinții comisiilor interimare din municipii sunt eligibili în Corpurile legiuitoare.

Articolul 32

Rezultatul votului asupra alegerilor prevăzute în articolele 30 și 31 pentru reședințele de județe se aduce la cunoștința ministrului de interne, și acela privitor la celelalte comune la cunoștința prefectului.

Capitolul II - Constituirea consiliului comunal, alegerea primarului și a delegațiunii permanente comunale

Articolul 33

Ministrul de interne și prefectul, fiecare în competența sa, au dreptul nu numai sesizați de contestații, dar chiar din oficiu, să examineze dacă alegerea primarului, a delegației permanente și a candidaților de primar la municipii s'a făcut conform legii. Aceste autorități vor avea să cerceteze dacă consiliile au fost convocate în regulă, dacă membrii au fost încunoștiințați că sunt chemați pentru aceste alegeri, dacă a fost de față majoritatea cerută de lege, dacă votarea a fost făcută prin scrutin secret și dacă cei aleși au întrunit numărul legal de voturi. În caz contrariu, ministrul cu avizul consiliului administrativ superior și prefectul cu avizul delegațiunii permanente județene, vor anula alegerile. Ministrul de interne și prefectul sunt datori să se pronunțe în termen de cel mult 10 dela data de când li s'a făcut cunoscut alegerea.

Capitolul II - Constituirea consiliului comunal, alegerea primarului și a delegațiunii permanente comunale

Articolul 34

Consiliul comunal fixează în fiecare an, la votarea bugetului, retribuțiunea primarului și a membrilor delegației permanente, după mijloacele de cari dispune comuna. Primarii și membrii delegațiunii permanente nu vor putea ocupa în același timp nici o altă funcțiune publică.

Capitolul III - Funcționarea consiliului comunal

Articolul 35

Consiliul comunal se întrunește în mod obligatoriu cel puțin odată pe trimestru. Consiliul se poate convoca ori de câte ori interesele comunei ar cere-o, sau când ministrul de interne ori prefectul ar socoti necesar.

Capitolul III - Funcționarea consiliului comunal

Articolul 36

Convocările consiliului comunal se fac de primarul comunei sau de acela care îl înlocuește prin invitațiuni scrise trimise la domiciliu, cu cel puțin trei zile libere înainte de întrunire, afișându-se convocarea și la ușa casei comunale.

Capitolul III - Funcționarea consiliului comunal

Articolul 37

Convocarea va cuprinde chestiunile de cari are a se ocupa consiliul. Convocarea cuprinzând ordinea de zi va fi comunicată în timp util, în comunele rurale notarului și pretorului respectiv, iar în celelalte comune și prefectului. Aceștia au dreptul să asiste la ședințele consiliului comunal. Prefectul poate cere să fie ascultat în ședințele consiliului municipiilor ori de câte ori crede, că prin măsurile ce se proiectează a se lua s'ar aduce o atingere, ordinii în Stat sau intereselor generale. Prefectul nu are vot deliberativ. Nici o chestiune nu poate fi adusă în discuțiunea consiliului dacă nu e cuprinsă în ordinea zilei, afară numai dacă a fost declarată urgentă. Urgența se declară cu două treimi a membrilor prezenți, cu motivare anume în procesul-verbal al ședinței, din care să rezulte învederat că întârzierea ar păgubi comuna sau un interes general al Statului. Chestiunile cuprinse, în art. 211 nu pot fi declarate urgente.

Capitolul III - Funcționarea consiliului comunal

Articolul 38

Propunerile privitoare la interesele comunei pot fi făcute consiliului-comunal de primar, de către delegațiunea permanentă comunală, de oricare din consilierii comunali.

Capitolul III - Funcționarea consiliului comunal

Articolul 39

Consiliul nu poate delibera decât fiind față majoritatea absolută a membrilor care-l compun, afară numai dacă legea cere prezența unui mai mare număr de consilieri. Nu se vor considera ca prezenți consilierii cari nu ar putea lua parte la deliberațiune, fiind recuzabili în temeiul vreunei cauze legale.

Capitolul III - Funcționarea consiliului comunal

Articolul 40

Consiliul comunal este obligat a ține ședințele sale în localul primăriei. Orice întrunire afară de timpul pentru care a fost convocat într'alt loc, și contrariu modului stabilit de lege, este nelegală. Ministerul de interne sau delegatul său, prefectii și pretorii vor lua măsuri ca asemenea adunări să se risipească îndată, putând sesiza în acelaș timp parchetul, care, de va găsi că este cazul, va da în judecată pe vinovați, dacă au deliberat în chestiuni cari ar putea primejdui ordinea și siguranța Statului. Consilieri găsiți astfel vinovați, pot fi pedepsiți cu închisoare dela o lună până la doi ani, declarați excluși din consiliu și neeligibili în consiliile comunale și județene și în Corpurile legiuitoare timp de 4 ani, socotit din ziua condamnării. În contra sentinței tribunalului cei interesați au dreptul de apel în termenele și la instanțele prevăzute de procedura penală. Actele făcute sau hotărârile luate într'o asemenea adunare sunt nule și neexistente.

Capitolul III - Funcționarea consiliului comunal

Articolul 41

Hotărârile consiliului se iau cu majoritate absolută a membrilor prezenți, afară numai dacă legea nu cere o majoritate mai mare. În caz de paritate, propunerea asupra căreia se debate, se socotește respinsă.

Capitolul III - Funcționarea consiliului comunal

Articolul 42

Ședințele consiliului se deschid și se prezidează de către primar sau înlocuitorul său.

Capitolul III - Funcționarea consiliului comunal

Articolul 43

Toți membrii consiliului comunal își dau votul pe față, afară numai dacă sunt persoane în chestiune, când votul este secret. Președintele votează cel din urmă.

Capitolul III - Funcționarea consiliului comunal

Articolul 44

Ședințele consiliului comunal sunt publice. Cu toate acestea, după cererea unei treimi a membrilor prezenți, a primarului sau înlocuitorului său, consiliul decide cu majoritate de două treimi și fără dezbateri dacă urmează să fie declarată ședință secretă. Ședințele în cari se discută chestiunile prevăzute la cap. III, IV și X de sub titlul IV nu pot fi niciodată secrete.

Capitolul III - Funcționarea consiliului comunal

Articolul 45

Primarul are singur poliția adunării. Când în sala ședințelor unul sau mai mulți asistenți vor da semne publice de aprobare sau desaprobară, sau vor face zgomot în ori ce mod, primarul le va atrage atenția să păstreze liniștea și cuviința. Dacă dezordinea va continua, va putea ordona scoaterea afară din sală a turburătorilor și chiar arestarea și trimeterea lor în judecata judecătorului de ocol, pe baza procesului-verbal ce se va încheia, pentru a li se aplica pedeapsa dela 3 până la 15 zile închisoare. Când ținerea ședințelor va fi turburată de vreunul din membrii consiliului, atunci consiliul comunal, cu majoritate absolută a celor prezenți, va putea pronunța excluderea temporară a acelu consilier, fără ca această excludere să poată fi mai lungă decât durata acelei sesiuni. Poliția în comunele urbane și jandarmii în comunele rurale sunt datori a executa ordinele primarului sau înlocuitorului său.

Capitolul III - Funcționarea consiliului comunal

Articolul 46

Pentru fiecare ședință se va încheia o dare de seamă amănunțită, care se va semna de către primar și secretar. Un rezumat al acestei dări de seamă se va afișa în termen 10 zile la ușa casei comunale.

Capitolul III - Funcționarea consiliului comunal

Articolul 47

Toate deliberările consiliului se vor înscrie, în ordinea datei lor într'un registru, parafat de primar și ținut de secretar.

Capitolul III - Funcționarea consiliului comunal

Articolul 48

Fiecare ședință a consiliului începe prin citirea sumarului ședinței precedente, care se supune votului și aprobării consilierilor. Ei au dreptul să facă observațiuni asupra modului, cum s'au trecut părerile lor în procesul-verbal de ședință și să ceară a se face rectificări.

Capitolul III - Funcționarea consiliului comunal

Articolul 49

Consiliul comunal poate decide să fie chemate în ședință și ascultate orice alte persoane de specialitate de ale căror lămuriri ar avea nevoie.

Capitolul IV - Atribuțiunile consiliului comunal

Articolul 50

Consiliile comunale au inițiativa și decid în toate chestiunile de interes local, în conformitate cu legea de față și cu legile speciale. Ele sunt datoare a se rosti asupra tuturor chestiunilor ce li s'ar deferi și prin alte legi și a executa și dispozițiunile luate de autoritățile centrale în interes general, în limita competenței lor legale. În toate acestea Statul păstrează directive generale conform legilor și controlul.

Capitolul IV - Atribuțiunile consiliului comunal

Articolul 51

Sunt de interes local în deosebi:

- a) Chestiunile primitoare la învățământul primar și elementar profesional;
- b) Chestiunile privitoare la cult;
- c) Chestiunile privitoare sănătatea publică, și anume: clădirea, întreținerea și supravegherea din punct de vedere administrativ a spitalelor comunale, dispensariilor, infermeriilor și azilurilor de săraci, infirmi, copii găsiți, orfani, etc., precum și numirea personalului administrativ și a celui sanitar necesar acestor instituțiuni și altor servicii sanitare ale comunei afară de medicii de orice categorie;
- d) Chestiunile privitoare la creșterea vitelor și medicină veterinară, și anume: clădirea, întreținerea și supravegherea din punct de vedere administrativ a diferitelor stabilimente și instituțiuni locale, precum și numirea personalului administrativ și a celui veterinar necesar acestor servicii, afară de medicii veterinari de orice categorie;
- e) Construirea și întreținerea străzilor, a drumurilor, a podurilor și a tuturor căilor de comunicație de orice natură pe uscat și pe apă, canalizări, rectificări de cursuri de apă, replantarea râpelor, trenurilor fugitive, secarea terenurilor mlăștinoase, înființări de pepiniere și în genere orice lucrare publică de interes local;
- f) Chestiunile privitoare la edilitate: Construcțiuni de clădiri publice și particulare, deschideri de drumuri pietonale, alimentare cu apă, canal, iluminat, sistematizarea comunei, înlesnirea circulației pe drumuri, strade, pietonale, cheiuri și alte mijloace de comunicație;
- g) Măsuri pentru protecțiunea peisajelor, apărarea monumentelor și a obiectelor de artă, înființarea de muzee regionale;
- h) Măsuri privitoare la educația cetățenească, școli de adulți, dezvoltarea și sprijinirea instrucțiunii fizice;
- i) Chestiuni privitoare la îndrumarea și încurajarea agriculturii, comerțului, industriei și meseriilor și în general a întregii economii a comunelor, în așa condițiuni ca să ajute și la propășirea generală a țării, în colaborare cu Camerele de agricultură, industrie, comerț și muncă;
- j) Înlesnirea aprovizionării populației cu articole de prima necesitate, precum și măsuri pentru normalizarea și controlul prețurilor a acestor articole, putând face în acest scop chiar acte de comerț numai pentru a înlătura specula;
- k) Alcătuirea bugetului de venituri și cheltuieli;
- l) Crearea veniturilor de orice natură, așezarea și perceperea taxelor, cotizațiilor și impozitelor;
- m) Chestiuni privitoare la împrumuturi;
- n) Cercetarea gestiunii mânuitorilor de fonduri comunale, controlul aplicării bugetelor respective, precum și al instituțiilor de orice rang puse sub supravegherea lor;
- o) Crearea și supravegherea bunului mers al instituțiilor de binefacere și asistență socială;
- p) Chestiuni privitoare la intentări de procese, înstrăinări, schimburi, concesiuni, primiri de daruri, acceptări de legat, transacțiuni, etc.;
- r) Chestiuni privitoare la alipiri, deslipiri de sate și comune, schimbări de reședințe și de nume ale comunelor, transformări ale comunelor rurale în urbane și vice-versa și în genere orice modificări teritoriale ale comunelor sau ale altor împărțiri administrative din cuprinsul lor;
- s) Măsuri privitoare la poliția drumurilor, a stradelor, a spectacolelor, a moravurilor și a poliției comunale;

- t) Întocmirea de regulamente relative la edilitate, la igienă, salubritate, poliția rurală și comunală, la taxe și alte venituri, precum și la organizarea diferitelor servicii comunale;
- u) Cooperarea împreună cu județele, precum și cu Statul la acele lucrări și întreprinderi de interes obștesc, cari pot fi de folos local;
- v) Dreptul de a conferi cetățenia de onoare acelor persoane cari și-au câștigat merite deosebite prin daruri, legate, îmbunătățiri și servicii de seamă aduse comunei; Această distincțiune nu se poate acorda decât cu o majoritate de două treimi a membrilor consiliilor respective;
- x) Dreptul de a adresa autorităților superioare reclamațiuni sau memorii, relative la îmbunătățiri, transformări sau modificări ce ar socoti să se facă în diferite legi și regulamente în interesul localității, exprimând dorințe și făcând propuneri asupra stării și trebuințelor diferitelor servicii publice cari ar fi în legătură cu interesele locale. Consiliile însă nu pot să facă sau să publice protestațiuni, proclamațiuni sau adrese cu caracter politic. Consiliile comunale pot corespunde cu toate autoritățile, în chestiuni de interese locale, prin mijlocirea primarului.

Capitolul IV - Atribuțiunile consiliului comunal

Articolul 52

Consiliul comunal poate înființa comitete de cetățeni, fără deosebire de sex, cari sub conducerea unui consilier comunal să dea concursul administrațiunii locale în chestiunile privitoare la: învățământ, cult, sănătatea publică, ocrotirilor sociale, edilitate și agricultură, etc.

Capitolul V - Atribuțiunile delegației permanente comunale

Articolul 53

Delegația permanentă înlocuește consiliul comunal în intervalul dintre sesiuni și decide în locul său, în limitele puterilor conferite de consiliu în orice chestiuni, afară de cele privitoare la: actele de dispoziție patrimonială, buget, înființări de taxe, impozite, cotizațiuni, împrumuturi, aprobări de gestiuni, regulamente, concesiuni de servicii și lucrări, modificări teritoriale cuprinse în titlul IV, capitolul X, conferirea cetățeniei de onoare. Delegațiunea împreună cu primarul supraveghează serviciile comunale, are atribuțiuni proprii și este și un organ consultativ al primarului ori de câte ori acesta îi cere părerea.

Articolul 54

Atribuțiunile proprii ale delegației permanente sunt:

- a) Întocmește listele electorale atât pentru alegerile politice, cât și cele administrative;
- b) Întocmește proiectul de buget;
- c) Supraveghează stabilimentele comunale și orice întreprinderi în cari comuna este interesată;
- d) Întocmește proiecte de regulamente și le supune spre probarea consiliului;
- e) Stabilește prețurile de vânzare ale articolelor de prima necesitate;
- f) Stabilește prețurile camerelor dela hotel și al transporturilor cu vehiculele publice, prețul prestațiunilor de servicii ale comisionarilor, hamalilor de stradă, precum și prețul transporturilor cu carele funebre;
- g) Supraveghează, în conformitate cu legile speciale, administrația și întreținerea bisericilor și a tuturor stabilimentelor și instituțiilor de binefacere și utilitate publică din cuprinsul comunei. Inspectează aceste așezăminte, priveghează ca ele să nu se abată dela voința donatorilor și testatorilor, sau dela actele de fundațiuni și propun prin mijlocirea primarului și a administratorilor acestor stabilimente îmbunătățirile și îndreptările, ce ar fi de făcut și înlăturarea abuzurilor ce au descoperit;
- h) Verifică cât de des casa comunei, încheind despre aceasta un proces-verbal, pe care îl supune consiliului;
- i) Îngrijește de aplicarea măsurilor de igienă și salubritate publică, de edilitate și poliție comună.

Articolul 55

Încheierile delegației se iau cu majoritate absolută de voturi a membrilor ce o compun. Prezența primarului sau a înlocuitorului său este indispensabilă pentru ca delegația permanentă să poată delibera valabil.

Articolul 56

Primarul împarte membrilor delegației permanente supravegherea diferitelor servicii după specialitatea fiecăruia, și le repartizează diferite chestiuni de competența lor. Asupra acestor chestiuni membrii vor face cercetări și vor referi în plenul delegației, care singură este în drept a lua deciziuni. Când primarul constată că din lipsa membrilor delegației permanente aceasta nu poate lucra și interesele comunei suferă - el poate să cheme în locul celor absenți pe supleanți - raportând consiliului la prima sa întrunire.

Capitolul VI - Atribuțiunile primarului

Articolul 57

Primarul este capul administrațiunii comunale. El administrează toate interesele comunei sau împreună cu delegația permanentă, sau cu consiliul comunal după prevederile legii. Semnul distinctiv al primarului este o cingătoare cu colorile naționale, pe care o poartă la toate ceremoniile oficiale și la celebrarea căsătoriilor.

Capitolul VI - Atribuțiunile primarului

Articolul 58

Primarul reprezintă comuna în Justiție. El poate face în cazuri urgente orice act în justiție necesar conservării unui drept, rămânând a fi abilitat ulterior de consiliu.

Capitolul VI - Atribuțiunile primarului

Articolul 59

Primarul este șeful poliției comunale.

Capitolul VI - Atribuțiunile primarului

Articolul 60

Primarul convoacă consiliul comunal și prezidează ședințele. Împreună cu delegațiunea permanentă, întocmește ordinea de zi a chestiunilor ce urmează a fi aduse în debaterile consiliului comunal. Primarul prezidează delegația permanentă, căreia îi propune chestiunile cari urmează a fi discutate. Execută deliberările consiliului și ale delegațiunii și ia toate măsurile necesare pentru apărarea intereselor comunei în executarea deciziunilor date de consiliu și delegație. Supraveghează respectarea regulamentelor. Împreună cu delegațiunea permanentă numește, înaintează și licențiază din serviciu funcționarii comunali și hotărăște asupra pedepselor. Dă autorizațiuni necesare pentru construcțiuni, reparații de edificii, întreprinderi, conform planurilor de aliniere și regulamentelor. Ordonă prestațiuni în natură pentru servicii necesare, urgente și în cazuri de calamitate publică. Eliberează certificate de notorietate publică și de paupertate. Îndeplinește toate actele cari nu sunt rezervate în mod special consiliului sau delegației permanente privitoare la administrarea și apărarea intereselor comunei. Primarul este ofițer al stării civile. El poate să delege această atribuțiune unui membru al delegațiunii permanente comunale notarului, iar în municipii, directorului sau șefului de serviciu respectiv. Celebrarea căsătoriei se face însă de către primar sau un membru al delegației permanente desemnat de

e) Primarul dispune ordonanțarea plăților și semnează ordonanțele. El poate să delege pe a sa răspundere personală, această atribuțiune unui membru al delegațiunii permanente comunale. Primarul inspectează piețele, drumurile, sălile de spectacol, târgurile și ori ce stabilimente, cari din punctul de vedere al siguranței și al sănătății sunt puse sub supravegherea comunei; el poate opri spectacolele pentru a asigura paza liniștei și a moralității publice. Ordonă măsurile urgente de igienă. Primarul poate delega parte din atribuțiunile sale unui alt membru al delegațiunii permanente prin deciziune scrisă, care se aduce la cunoștință prin afișare și prin publicitate. În comunele compuse din mai multe sate, primarul va putea delega, prin deciziune scrisă, parte din atribuțiunile sale unuia din consilierii aleși în satele respective. Primarul prezidează ținerea licitațiilor.

Capitolul VI - Atribuțiunile primarului

Articolul 61

Primarul, în caz de absență, este înlocuit în funcțiunile sale de un membru al delegațiunii permanente, desemnat de

e) Dacă această desemnare nu s'a făcut, el va fi înlocuit de drept prin cel mai în vârstă dintre membrii delegațiunii permanente.

Capitolul VI - Atribuțiunile primarului

Articolul 62

Primarul este singur în drept a da ordonanțe cu privire la măsurile ce-i sunt date în atribuțiunile sale, ale consiliului sau ale delegației permanente. Când aceste ordonanțe sunt privitoare la chestiuni sanitare, agricole, veterinare, de lucrări publice sau alte specialități, vor fi date în urma consultării prealabile cu șeful de serviciu respectiv și contrasemnate de acesta. Ordonanțele vor fi afișate la ușa comunală. Oricare cetățean este în drept a face întâmpinări în contra ordonanțelor, la Ministerul de Interne când sunt date de primarii municipiilor și la prefect când sunt date de primarii celorlalte comune. Aceste întâmpinări nu suspendă executarea ordonanțelor. Ministrul de interne și prefectul, fiecare în competența sa, au dreptul la orice epocă să anuleze ordonanțele când sunt contrarii ordinii de Stat, legilor și regulamentelor de administrație publică, sau numai să suprimă din ordonanțe asemenea dispozițiuni. În contra hotărârii prefectului, primarul și oricare cetățean care a îndreptat întâmpinare au dreptul să facă apel la Ministerul de Interne în termen de 10 zile dela primirea deciziei. Ordonanțele devin executorii numai după ce au fost aduse la cunoștința publică prin afișare, publicare și strigări, când conțin dispozițiuni generale și prin notificări individuale făcute interesatilor în celelalte cazuri. Afișarea și publicarea se constată prin procese-verbale semnate de primar și secretar, iar încunoștiințările individuale prin dovezi de primire.

Capitolul VI - Atribuțiunile primarului

Articolul 63

Contravențiunile la ordonanțe se vor judeca și pedepsi conform prescripțiunilor din legi și regulamente. Sancțiunile prescrise în ordonanțe nu vor întrece pe acelea prevăzute pentru călcarea legilor și regulamentelor.

Capitolul VI - Atribuțiunile primarului

Articolul 64

Primarul îndeplinește orice alte atribuțiuni, cari îi sunt deferite prin legi și regulamente și reprezintă comuna în toate ceremoniile oficiale.

Capitolul VII - Poliția comunală

Articolul 65

Primarul în calitate de șef al poliției comunale poate delega parte sau în totalitate din aceste atribuțiuni membrilor din delegațiunea permanentă comunală. El exercită atribuțiunile ce decurg din această calitate fie personal, fie prin agenți și ofițeri din poliția administrativă. Când aceștia nu ar fi suficienți, Ministerul de Interne, la cererea comunelor, va putea desemna pentru însărcinări speciale de poliție comunală și alți agenți și ofițeri cari în acest caz vor fi retribuiți din bugetul comunei. Primarul, în caz de urgență, este obligat a lua măsurile de necesitate de împrejurări, când ordinea publică și siguranța Satului ar fi amenințată, raportând organelor în a căror competență și atribuțiuni intră în mod obișnuit aplicarea acestor măsuri.

Articolul 66

Măsurile de poliție comunală se ordonă și se aplică de primar conform legilor și regulamentelor. Ele au de obiect special:

- a) Igiena și salubritatea locuințelor și determinarea condițiilor pentru construcțiunea proprietăților particulare;
- b) Înlesnirea și siguranța circulațiunii pe străzi, șosele, cheiuri, piețe și alte locuri publice;
- c) Asigurarea mijloacelor de transport în interiorul comunei;
- d) Ferirea orașelor contra incendiilor, inundațiilor, pentru prevenirea și combaterea boalelor epidemice sau contagioase, epizootiilor;
- e) Înlăturarea și remedierea întâmplărilor ce ar putea fi cauzate de alienații furioși și de animalele rău făcătoare;
- f) Distrugerea și stârpirea animalelor vătămătoare;
- g) Modul transportării cadavrelor și menținerea bunei ordine și cuviințe în cimitire, fără osebire de cult și credințe religioase;
- h) Inspectarea hotelurilor și a pensiunilor și luarea măsurilor proprii pentru a asigura igiena și salubritatea lor;
- i) Asigurarea calității și greutateii obiectelor cari se vând cu cântarul sau cu măsura;
- j) Privegherea localurilor de băuturi;
- k) Controlul din punct de vedere sanitar al alimentelor și băuturilor;
- l) Supravegherea afișajului;
- m) Măsuri pentru stârpirea cerșetoriei;
- n) Poliția teatrelor și a tuturor spectacolelor de orice natură;
- o) Poliția industrială, siguranța comerțului;
- p) Măsuri de igienă socială.

Articolul 67

Primarul este îndatorat a lua măsuri pentru a împiedica uzul ilicit, furtul și pagubele cauzate pe câmp, strângerea recoltelor înainte de a ajunge la maturitate, măsuri pentru folosirea pășunelor comunale conform îndrumărilor date de Ministerul Agriculturii și Domeniilor prin serviciul agricol județean, în fine orice alte măsuri și dispozițiuni prevăzute în legea poliției rurale actualmente în vigoare sau cari s'ar mai hotărî în viitor.

Capitolul VII - Poliția comunală

Articolul 68

Primarul și membrii delegațiunii permanente precum și funcționarii tehnici și sanitari competenți, desemnați de primar, sunt în drept să constate contravențiunile la legi, regulamente și ordonanțe. Ei vor trimite pe contravenienți în judecata justiției competente, dacă legile nu vor da chiar în competența lor constatarea faptelor și aplicarea pedepselor.

Capitolul VIII - Edilitatea

Articolul 69

Comunele sunt datoare în termen de patru ani dela promulgarea legii să stabilească, dacă nu le au deja întocmite, după importanța și mijloacele de cari dispun, un plan general de sistematizare, care să aibă în vedere satisfacerea tuturor trebuințelor de ordin edilitar, ca alinierea străzilor, deschideri și înființări de străzi și piețe, alimentare cu apă, canal, iluminat, pavarea, înființări de grădini, parcuri, plantațiuni, mijloacele pentru transportarea populațiunii în comune, locuințe eftine, etc. Ordinea executării lucrărilor edilitare se va prevedea în regulamentul legii. Planul de sistematizare va fi întocmit în vederea dezvoltării, pe care ar putea să o ia comuna și diferitele sale servicii în viitor. El va fi alcătuit fie de serviciul tehnic local, fie prin concurs public între diferiții specialiști din țară. În comunele rurale și urbane nereședințe planul de sistematizare și comasare se va alcătui în marginile nevoiei locale, după propunerea consiliului comunal respectiv, de o comisie care va aduna datele necesare la localitate. Comisiunea se compune din șeful serviciului tehnic județean, medicul primar și delegația permanentă a comunei rurale respective. Comisiunea va fi prezidată în comunele rurale de un membru al delegațiunii permanente județene, iar în comunele urbane nereședințe de primarul comunei. Planul astfel întocmit va fi aprobat de consiliul comunal și va rămâne definitiv, după ce va fi supus cercetării delegației permanente județene, care îl va examina împreună cu șefii serviciilor tehnic și arhitectonic județean. În comunele suburbane, planul de sistematizare va fi întocmit prin îngrijirea serviciului tehnic al comunei urbane respective și supus în urma aprobării consiliilor comunale urbane. În capitalele de județ planul rămâne definitiv după cercetarea lui de către consiliul superior administrativ. Autoritatea de control își va da avizul din punct de vedere tehnic, propunând modificările ce ar crede utile pentru o mai bună realizare.

Capitolul VIII - Edilitatea

Articolul 70

Planurile pentru alinierea străzilor și piețelor din comunele capitale de județ se vor întocmi de serviciile tehnice locale pe baza planurilor de sistematizare și se vor aproba de consiliile comunale. Asupra acestor încheieri nu se mai pot reveni decât numai când, din cauza unor împrejurări extraordinare sau de forță majoră, comuna ar suferi schimbări cari ar necesita modificarea planului de sistematizare. În acest caz, modificarea nu se poate face decât cu învoirea consiliului, luată cu o majoritate de două treimi din numărul membrilor în exercițiu și cu avizul consiliului superior administrativ.

Capitolul VIII - Edilitatea

Articolul 71

Consiliul comunal hotărăște asupra deschiderii și închiderii străzilor și piețelor publice conform planului de sistematizare.

Capitolul VIII - Edilitatea

Articolul 72

Străzile, pasagiile sau piețele ce se vor deschide fără autorizație în regulă, vor fi închise de către autoritatea comunală.

Capitolul VIII - Edilitatea

Articolul 73

Nici o construcțiune sau reconstrucțiune de edificii și nici o altă lucrare în comună nu se va putea face fără autorizația delegațiunii permanente comunale, semnată de primar sau delegatul său și dată pe baza avizului serviciului tehnic respectiv, dacă acest serviciu există la primărie, sau pe baza avizului serviciului care îl va înlocui.

Capitolul VIII - Edilitatea

Articolul 74

Comuna este în drept să impună celor cari construiesc sau repară, anume măsuri și restricțiuni dela exercițiul dreptului proprietarului, în vederea înfrumusețării localității sau în interesul salubrității publice și al siguranței cetățenilor. Autoritățile comunale sunt datoare să se pronunțe în termen de 10 zile asupra cererilor de autorizație. Trecut acest termen fără să fi obținut rezolvarea cererii, sau când soluțiunea dată nu este în conformitate cu legea și regulamentele comunale, petiționarul are dreptul să se adreseze justiției, pe calea contenciosului administrativ, pentru stabilirea daunelor suferite.

Capitolul VIII - Edilitatea

Articolul 75

Construcțiunile clădite în afara de aliniere sau contra dispozițiunilor reglementate și fără autorizațiuni vor fi dărâmate dacă proprietarii lor, în termenul de cel mult trei luni dela somațiunea autorităților comunale nu s'au conformat dispozițiunilor luate și regulamentelor.

Capitolul VIII - Edilitatea

Articolul 76

Nu se vor permite lucrări de consolidare a caselor ce se găsesc clădite în afară de alinierea definitiv stabilită și aprobată conform legilor în vigoare. Lucrările cari s'ar face fără asemenea autorizare vor fi desființate de autoritatea comunală. Pentru înlesnirea lucrărilor edilitare și a transformărilor pe cari buna stare a comunelor salubritatea, siguranța și înfrumusețarea lor o cer, se pot face și exproprieri pe zone, potrivit legii de expropriere. Utilitatea publică în acest caz se declară de consiliul comunal respectiv cu aprobarea ministrului de interne, pe baza avizului consiliului administrativ superior.

Capitolul IX - Demiterea, îndepărtarea și suspendarea primarului și a membrilor delegațiunii permanente comunale

Articolul 77

Primarii și membrii delegațiunii municipiilor își prezintă demisia ministrului de interne, ceilalți prefectului județului.

Capitolul IX - Demiterea, îndepărtarea și suspendarea primarului și a membrilor delegațiunii permanente comunale

Articolul 78

Primarul și membrii delegațiunii permanente pot fi îndepărtați prin deciziune motivată a consiliului comunal, luată cu o majoritate de două treimi din numărul total al consilierilor. Consiliul nu poate să pronunțe îndepărtarea decât pentru următoarele motive: rea administrație, prin acte vădite de nepricepere, rea credință sau neglijență culpabilă, cari compromit interesele comunei, acte în contra ordinii și siguranței Statului și fapte penale. Consiliul, nu va putea să fie sesizat decât prin propunerea în scris motivată a ministrului de interne pentru comunele urbane reședințe și a prefectului pentru celelalte comune, sau a unei treimi cel puțin din numărul consilierilor. Închierile consiliilor comunale privitoare la îndepărtarea primarilor și membrilor delegațiunilor comunale vor fi imediat aduse la cunoștința prefectului, când privesc comunele rurale și urbane nereședințe și a ministrului de interne când privesc pe celelalte comune urbane. Aceste încheieri rămân definitive dacă în termen de 10 zile dela comunicarea lor nu au fost infirmate de autoritatea centrală. Cei îndepărtați au și ei dreptul să se plângă în același termen. Infirmarea nu se poate pronunța decât pe baza avizului delegațiunii județene sau a consiliului superior administrativ, după cum este cazul. Când primarul sau membrii delegațiunii permanente au săvârșit acte contra ordinii, siguranței și unității Statului sau nu au executat măsurile de interes general, ordonate de autoritatea centrală, ei pot fi îndepărtați chiar dacă consiliul sesizat de cei în drept a găsit că nu este loc pentru această măsură. În cazul acesta, îndepărtarea se face prin decret regal, dat pe baza raportului motivat al ministrului de interne, cu avizul consiliului superior administrativ.

Articolul 79

Primarii și membrii delegațiunii permanente pot fi suspendați de autoritatea superioară de control în cazul când s'ar dovedi, prin anchetă făcută, că s'au făcut vinovați de acte cari ating ordinea publică și siguranța Statului. Suspendarea se pronunță de prefect pentru comunele rurale și urbane nereședințe și de ministrul de interne pentru celelalte comune urbane. În acest caz suspendarea nu va putea trece de o lună, după care ea încetează de drept dacă în urma cercetărilor făcute cei suspendați nu au fost îndeapărtăți din funcțiune. Primarii și membrii delegațiunii permanente vor fi suspendați dacă sunt trimiși în judecată, în virtutea ordonanței definitive a judecătorului de instrucțiune sau a rechizitorului procurorului sau când sunt arestați în virtutea unui mandat sau dacă judecătorul de instrucțiune o cere în interesul cercetărilor.

Articolul 80

Calitatea de primar și de membru al delegațiunii permanente se pierde pentru aceleași cauze, pentru cari se pierde și calitatea de consilier.

Articolul 81

Deciziunile de îndeapărtare vor specifica și perioada de neeligibilitatea primarilor și membrilor delegațiunii permanente.

Articolul 82

Deciziunile de suspendare și îndeapărtare vor fi motivate și vor arăta dovezile pe cari se întemeiază.

Articolul 83

Nici o măsură nu se poate lua în contra primarilor sau a membrilor delegațiunii permanente, care ar avea de scop îndeapărtarea lor, înainte aceștia să fi fost chemați și ascultați de autoritatea competentă. Ei sunt în drept să-și prezinte apărarea și prin memorii scrise. Dacă refuză să prezinte sau să trimeată memoriile, procedura de îndeapărtare își va urma cursul. Hotărârea care se va da va face mențiune de îndeplinirea acestor formalități.

Capitolul X - Comuna suburbană

Articolul 84

Consiliile comunale urbane vor indica comunele rurale cari pot fi declarate suburbane. Acelaș drept îl are și prefectul județului, care apreciind interesele generale și locale va putea sesiza în acest scop consiliile comunelor urbane. Această declarație va urma după o cercetare la localitate, făcută de o comisiune compusă dintr'un membru al delegațiunii permanente, inginerul șef, medicul primar al comunei urbane, primarul și 2 delegați ai consiliului comunei rurale respective. Comisiunea va constata situațiunea topografică, numărul locuitorilor comunei, mijloacele de alimentare, starea igienică și edilitară (alimentarea cu apă, iluminatul, canalul, etc., drumurile de legătură cu comuna urbană, pădurile și cursuri de apă, distanța între comune, ocupațiunea locuitorilor, produsele localității, luând și orice alte informațiuni va crede necesare. Constatările comisiunii se vor consemna într-un proces-verbal, la care se va alătura și o schiță de plan.

Capitolul X - Comuna suburbană

Articolul 85

Consiliul comunei urbane, întemeiat pe aceste date hotărăște dacă comuna rurală cercetată urmează de a fi declarată sau nu suburbană. În contra acestei încheieri comunele interesate, precum și prefectul, pot apela în termen de 10 zile la Ministerul de Interne, care se va pronunța înăuntrul termenului de 30 zile. Hotărârile consiliilor chiar dacă nu au fost apelate, nu pot fi puse în lucrare decât în urma aprobării Ministrului de Interne, care se va pronunța în termenul de mai sus.

Capitolul X - Comuna suburbană

Articolul 86

Hotărârile aprobate nu mai pot fi atacate pe nici o cale. Ele se comunică comunelor interesate și se publică în Monitorul Oficial și în "Monitorul județului". Aceste hotărâri sunt obligatorii pentru comunele respective și atrag după ele îndeplinirea tuturor dispozițiilor prevăzute de lege. În termen de cel mult un an dela darea acestor hotărâri, prin îngrijirea comunelor urbane se vor ridica planuri generale de situații cari vor cuprinde fiecare comună urbană în parte și comunele rurale respective declarate suburbane.

Capitolul X - Comuna suburbană

Articolul 87

Comuna suburbană își păstrează individualitatea ei, având consiliul comunal și autoritățile comunale proprii.

Capitolul X - Comuna suburbană

Articolul 88

Primarul sau delegatul primarului din comuna suburbană face parte de drept din consiliul comunei urbane respective. Când sunt însă în discuțiune chestiuni cari interesează ambele comune, și în special luarea măsurilor de salubritate, edilitate și alimentare, consiliul comunei suburbane este reprezentat la deliberările consiliului comunei urbane pe lângă primar și de delegația permanentă cu vor deliberativ.

Capitolul X - Comuna suburbană

Articolul 89

Regulamentele de salubritate, de edilitate și de poliție comunală ale comunei suburbane nu vor putea fi puse în executare decât după ce au fost aprobate de consiliul comunei urbane de care este legată. Măsurile de ordin sanitar luate de comunele urbane vor fi obligatorii pentru comunele suburbane.

Capitolul X - Comuna suburbană

Articolul 90

Dacă există neînțelegeri între comunele urbane și suburbane asupra măsurilor ce urmează a se da conform dispozițiilor de mai sus, Ministerul de Interne se pronunță în mod definitiv în termen de 10 zile de când a fost sesizat. Administrațiile comunelor respective sunt îndatorate să execute măsurile aprobate sub sancțiunile prevăzute de legi și regulamente.

Capitolul X - Comuna suburbană

Articolul 91

Pentru aplicarea regulamentului de salubritate, edilitate și poliție municipală, comunele rurale suburbane se pot asocia cu comuna urbană ca să înființeze și întrețină un serviciu comun de execuțiune și control.

Capitolul X - Comuna suburbană

Articolul 92

Toate clădirile și stabilimentele și tot perimetrul cuprins în raza comunei suburbane vor fi supuse măsurilor de igienă, edilitate și poliție municipală stabilite de comunele urbane și suburbane respective.

Capitolul XI - Serviciile și funcționarii comunali

Articolul 93

Fiecare comună va înființa serviciile de cari are nevoie și în limita mijloacelor de cari dispune. Comunele vor avea astfel servicii administrative tehnice, economice, financiare, statistice, sanitare, contencioase și oricari altele ar fi dictate de nevoile locale. Comunele pot să dea nu numai serviciilor administrative, dar și celor de specialitate, orice dezvoltare ar cere nevoile lor locale, în măsura mijloacelor financiare de cari dispun.

Capitolul XI - Serviciile și funcționarii comunali

Articolul 94

Fiecare comună va avea cel puțin un secretar. Secretarul poate fi și casier.

Capitolul XI - Serviciile și funcționarii comunali

Articolul 95

Secretarul comunei este șeful cancelariei. În această calitate el are supravegherea tuturor arhivelor și lucrărilor. El contrasemnează toate actele și asistă la toate ședințele consiliului comunal, fiind în special însărcinat cu redactarea proceselor-verbale ale ședințelor și cu transcrierea într'un registru special a deliberațiilor delegațiunii permanente comunale și ale consiliului.

Capitolul XI - Serviciile și funcționarii comunali

Articolul 96

Casierii și agenții împlinitori trebuie să depună anume garanții. Ei funcționează în aceleași condițiuni și cu aceleași răspunderi ca și funcționarii similari ai Statului.

Capitolul XI - Serviciile și funcționarii comunali

Articolul 97

Comunele rurale cari nu dispun de mijloace, se pot asocia, pentru a plăti în comun personalul necesar agricol, tehnic, sanitar, veterinar, etc. Asocierea în acest scop nu se poate face decât cu aprobarea prefectului, pe baza avizului delegațiunii județene permanente.

Capitolul XI - Serviciile și funcționarii comunali

Articolul 98

Funcționarii comunali sunt de două categorii: administrativ și de specialitate. Din prima categorie fac parte: secretarii comunali, directorii sau șefii diferitelor servicii, precum și șefii de birou, impiegații și asimilații acestora. Din a doua categorie fac parte: personalul învățământului, al contenciosului și personalul inferior sanitar, veterinar, tehnic, economic, financiar și agricol.

Capitolul XI - Serviciile și funcționarii comunali

Articolul 99

Condițiunile de admisibilitate ale funcționarilor de specialitate a căror numire intră în competența autorităților comunale, precum și drepturile lor la înaintare, retribuțiune, măsuri disciplinare și pensionare sunt cele prevăzute în statut și legile speciale. Numirea acestui personal se face în baza propunerilor șefului de serviciu respectiv. Condițiunile de admisibilitate ale funcționarilor administrativi comunali și celelalte drepturi ale lor sunt prevăzute în statut și legea de față. Administrațiile comunale au dreptul să exercite un control imediat și asupra activității funcționarilor de specialitate. Primarii sau înlocuitorii lor pot oricând să ceară punerea în mișcare a acțiunii disciplinare pentru abaterile săvârșite de acești funcționari, și Ministerele respective sunt datoare a da curs neîntârziat cererii. Înaintea comisiunilor disciplinare administrațiile comunale vor fi reprezentate prin delegatul ministerului respectiv.

Capitolul XI - Serviciile și funcționarii comunali

Articolul 100

Fiecare comună își va întocmi regulamente, în conformitate cu legea de față, prin cari va determina în mod amănunțit organizarea diferitelor servicii, atribuțiunile și retribuțiunea personalului. Titlul III Județul

---

Capitolul I - Compunerea consiliului județean

Articolul 101

Consiliul județean se compune:

- a) Trei cincimi membri aleși de toți alegătorii județeni, cu vot universal, egal, direct, secret, obligator prin scrutin pe listă și reprezentarea minorității;
- b) Până la două cincimi membri de drept.

Capitolul I - Compunerea consiliului județean

Articolul 102

Numărul consilierilor județeni aleși se stabilește în proporțiune cu populațiunea, fără osebire de sex, vârstă sau naționalitate. În acest calcul nu intră populațiunea orașelor reședințe de județ. Acest număr este de 36 consilieri în județele cari au populațiune mai mare de 400.000 locuitori; 30 membri în cele mai mari de 200.000 locuitori; 24 membri în celelalte județe. Odată cu consilierii se aleg și un număr de supleanți egal cu o treime din numărul acestora, cari vor fi chemați a complecta vacanțele legale ivite în sânul consiliului conform dispozițiunilor art. 192. Numărul consilierilor județeni aleși nu se poate modifica decât din 10 în 10 ani, prin votul consiliului respectiv, aprobat de Ministerul de Interne cu avizul consiliului administrativ superior, și numai unde statistica populațiunii va reclama o modificare potrivit normelor stabilite mai sus.

Capitolul I - Compunerea consiliului județean

Articolul 103

Sunt consilieri de drept: Primarul și eventual până la doi consilieri aleși din consiliul comunei urbane de reședință; Revizorul școlar și reprezentanții cei mai vechi în grad ai învățământului profesional și secundar; Reprezentanții cei mai înalți în grad ai Ministerelor Sănătății Publice și Ocrotirilor Sociale, Agriculturii și Domeniilor (serviciul zootehnic și Casa pădurilor) și de Lucrări Publice; Administratorul financiar; Consilierul agricol; Protoereul cultului care are cei mai mulți credincioși în cuprinsul județului și cu reședința în capitala județului. Dacă sunt mai mulți protoerei în această situație se va preferi cel mai vechiu în funcțiune. Câte un reprezentant al Camerelor de agricultură, comerț, industrie și muncă; Șeful serviciului contencios al Statului din județul respectiv; Un reprezentant al cooperăției, și anume: președintele federalei de producție și în lipsă președintele federalei băncilor populare, care are sediul în capitala județului. Consilierii de drept se vor desemna în ordinea stabilită mai sus. Desemnarea lor se va face îndată după publicarea convocării corpului electoral respectiv.

Capitolul I - Compunerea consiliului județean

Articolul 104

Consilierii comunali cari urmează să facă parte din consiliile județene, ca consilieri de drept, vor fi desemnați de consiliul comunei urbane de reședință a județului respectiv. Reprezentanții Camerelor de agricultură, comerț, industrie și muncă vor fi desemnați de comitetele de direcție ale Camerelor respective.

Capitolul I - Compunerea consiliului județean

Articolul 105

Stabilirea numărului consilierilor de drept pentru fiecare categorie, desemnarea lor în ordinea hotărâtă prin art. 103 și verificarea condițiunilor, pe cari trebuie să le îndeplinească acești consilieri, se va face de către consiliul administrativ superior.

Capitolul I - Compunerea consiliului județean

Articolul 106

Toți consilierii trebuie să facă parte dintre eligibili sau să-și exercite funcțiunea sau profesiunea în cuprinsul județului respectiv.

Capitolul I - Compunerea consiliului județean

Articolul 107

În cazul când consiliul comunei urbane de reședință, ori Camerele agricole de industrie, comerț și muncă nu-și vor fi desemnat în termen de 15 zile pe consilierii de drept, destinați a face parte din consiliul județean, această operațiune se va îndeplini de ministrul de interne pentru consiliul comunal și de miniștrii respectivi pentru Camerele agricole, de industrie comerț și muncă.

Capitolul II - Constituirea consiliului județean și comisiunilor județene

Articolul 108

Dacă nu au fost contestații asupra alegerilor sau dacă ele s'au găsit neîntemeiate, consiliile județene se convoacă de ministrul de interne pentru a se pronunța asupra cazurilor de incapacitate, nedemnitare și incompatibilitate. Consilierii noi aleși vor depune în prezența prefectului următorul jurământ: "Jur credință Regelui și Constituțiunii, jur să aplic cu nepărtinire legile țării și să apăr interesele, județului". Nici un membru al consiliului nu poate lua parte la deliberări până nu depun jurământul. Consiliul județean se întrunește de drept, dacă nu a fost convocat în termen de 15 zile dela respingerea contestațiilor făcute împotriva alegerilor sau dela expirarea termenului în care se puteau face contestațiile.

Capitolul II - Constituirea consiliului județean și comisiunilor județene

Articolul 109

După depunerea jurământului, consiliul, prezidat de cel mai în vârstă dintre membrii săi, își alege prin vot secret biroul pentru patru ani. Biouroul se compune dintr'un președinte, doi vice-președinți, doi secretari și doi chestori. La expirarea termenului de patru ani, până la constituirea noului biou, funcționează vechiul biou.

Capitolul II - Constituirea consiliului județean și comisiunilor județene

Articolul 110

După constituirea biou, consiliul, ținând seamă de cunoștințele și specialitatea membrilor cari îl compun, va forma cinci comisiuni, fiecare din cel puțin cinci membri și cel mult opt membri. Aceste comisiuni au atribuțiunea de a studia cu amănuntul toate chestiunile cari intră în căderile consiliului județean și a referi în scris acestuia, printr'un raport, sub forma căruia chestiunea va veni în discuțiunea plenară. Consiliul județean, odată cu alegerea comisiunilor, desemnează prin votul său, pentru fiecare din ele, câte un raportor și un supleant. Raportorii și supleanții nu pot fi desemnați dintre membrii consiliului, cari ar fi funcționari ai statului.

Capitolul II - Constituirea consiliului județean și comisiunilor județene

Articolul 111

Comisiunile se aleg pe termen de 4 ani și sunt prezidate de cel mai în vârstă dintre membri. Mandatul lor expiră la epoca de preînnoirea consiliului. Membrii al căror mandat a expirat se pot realege. Un consilier județean poate face parte din cel mult 2 comisiuni.

Capitolul II - Constituirea consiliului județean și comisiunilor județene

Articolul 112

Comisiunile sunt următoarele:

- a) Comisiunea administrativă, financiară și de control. Această comisiune se ocupă de toate chestiunile de ordin administrativ, de tot ceea ce privește finanțele județului, prezintă consiliului cu observațiunile sale proiectul de buget alcătuit de către delegațiunea permanentă județeană, verifică socotelile județului și le prezintă cu raport consiliului;
- b) Comisiunea de lucrări publice se ocupă cu studiul chestiunilor privitoare la căile de comunicație pe uscat și pe apă, canalizări, rectificări de cursuri de apă, construcțiuni de orice fel, etc.;
- c) Comisiunea economică se ocupă cu cercetarea chestiunilor privitoare la agricultură, comerț și industrie, cu toate ramurile lor și cu întreaga economie a județului. Ea examinează măsurile ce trebuiesc luate pentru aprovizionarea populațiunii cu articole de primă necesitate;
- d) Comisiunea cultelor și a învățământului studiază toate chestiunile privitoare la cult și învățământul profesional, elementar și primar;
- e) Comisiunea sanitară și de asistență socială se ocupă cu toate chestiunile referitoare la sănătatea publică și asistența socială, combaterea epidemiilor și în genere îmbunătățirea și întreținerea instituțiunilor sanitare și de asistență socială de orice fel. Comisiunile pot face consiliului orice fel de propuneri privitoare la chestiunile cari intră în competența lor. Consilierii județeni de specialitate iau parte de drept în comisiunile respective.

Capitolul II - Constituirea consiliului județean și comisiunilor județene

Articolul 113

Prefectul poate să ia parte la ședințele acestor comisiuni, iar șefii serviciilor speciale județene, precum și administratorul financiar, sunt datori a lua parte la ședințele comisiunii respective și a da explicațiunile ce li se va cere. Comisiunile pot să ceară luminile și altor specialiști decât cei cari sunt în serviciul județului, pentru rezolvarea chestiunilor de competența lor.

Capitolul II - Constituirea consiliului județean și comisiunilor județene

Articolul 114

Raportorul, sau în caz de împiedicare, supleantul, studiază în prealabil chestiunile ce urmează a fi debătute de comisiuni și le prezintă cu raport scris.

Capitolul II - Constituirea consiliului județean și comisiunilor județene

Articolul 115

Comisiunile pot să decidă pentru cercetarea chestiunilor de competența lor anchete la localitate, printr'unul sau mai mulți delegați ai comisiunii.

Capitolul II - Constituirea consiliului județean și comisiunilor județene

Articolul 116

Comisiunile lucrează ori de câte ori este nevoie. Ele pot fi însă convocate și de către prefectul județului sau după cererea delegației permanente județene.

Capitolul III - Atribuțiunile consiliului județean

Articolul 117

Consiliile județene au inițiativa și decid în toate chestiunile de interes județean în conformitate cu legea de față și legile speciale. Prin delegațiunea județeană supraveghează, controlează și îndrumază administrația serviciilor județene, precum și cea a comunelor din județ, afară de municipii. Sunt datoare a se rosti asupra chestiunilor ce li se deferă de diferite legi și a executa și dispozițiunile ordonate de autoritatea centrală, în limitele competenței sale legale, în interes general.

Capitolul III - Atribuțiunile consiliului județean

Articolul 118

Sunt de interes județean în deosebi chestiunile privitoare la:

- a) Învățământul primar, profesional și secundar;
- b) Sănătatea publică și ocrotirea socială, și anume: clădirea, întreținerea și supravegherea din punct de vedere administrativ a spitalelor, dispensariilor, infirmeriilor, etc. județene, precum și numirea personalului administrativ și a celui sanitar necesar acestor instituțiuni și stabilimente mai sus pomenite afară de medicii de orice categorie;
- c) construirea și întreținerea căilor de comunicație, lucrări publice precum și numirea personalului administrativ și tehnic respectiv afară de ingineri de orice categorie;
- d) Agricultură și creșterea vitelor și anume: administrarea izlazurilor comunale, școli elementare agricole, organizarea serviciului agricol județean în scopul încurajării agriculturii, pomiculturii, sericiculturii, viticulturii, precum și numirea personalului administrativ și a celui inferior de specialitatea respectivă;
- e) Măsuri pentru sprijinirea comerțului, industriei, meseriilor, învățământului respectiv și pentru protecțiunea monumentelor istorice. În toate aceste chestiuni consiliile județene vor colabora cu Camerele de agricultură, comerț, industrie și muncă. În toate acestea, precum și în executarea altor atribuțiuni ce li s'ar da prin legi, consiliul județean va stimula inițiativa comunală și va coordona activitatea lor în scopul cât mai bune folosiri a mijloacelor locale, statul prin departamentele respective păstrând directivele generale, controlul și atribuțiunile ce are pe baza legilor respective. Județul poate coopera cu comunele pentru, lucrări de interes local și cu Statul pentru lucrări de interes general, votează bugetul anual, administrează bunurile județului, stabilește numărul funcționarilor serviciilor județene și le fixează retribuțiunile, hotărăște în limitele legilor așezarea și perceperea diferitelor impozite și taxe, ia măsuri pentru apărarea în justiție a intereselor județului autorizând pornirea proceselor și stingerea lor, hotărăște asupra actelor de dispoziție, vânzări, schimburi, donațiuni, cumpărări, primiri de legate etc.

Capitolul IV - Funcționarea consiliului județean

Articolul 119

Consiliul județean se întrunește în capitala județului, în localul prefecturii, în sesiune ordinară la 1 Octombrie și la 1 Martie a fiecărui

- an)** El se întrunește de drept la aceste date, chiar dacă n'a fost convocat. În sesiune extraordinară, consiliul județean se întrunește ori de câte ori reclamă aceasta interesele județului, fie după cererea prefectului sau a ministrului de interne. Convocarea în sesiune extraordinară se face cu aprobarea ministrului de interne, căruia i se va comunica motivele convocării și programul lucrărilor cu cari va avea să se ocupe consiliul.

Capitolul IV - Funcționarea consiliului județean

Articolul 120

Convocarea se face pentru toate sesiunile de către președintele consiliului. În cazul când președintele consiliului nu a făcut convocarea în termen de 10 zile de când prefectul ia comunicat aprobarea sesiunii extraordinare de către ministrul de interne, această convocare se va face atunci de prefect.

Capitolul IV - Funcționarea consiliului județean

Articolul 121

Durata sesiunii ordinare este de 15 zile, dar se poate prelungi în urma hotărârii consiliului, care se va comunica și prefectului. Durata sesiunii extraordinare nu poate să depășească 10 zile. Ea se poate însă prelungi cu învoirea consiliului, aprobată de Ministerul de Interne pe măsura nevoilor.

Capitolul IV - Funcționarea consiliului județean

Articolul 122

Convocarea în sesiune ordinară și extraordinară trebuie să preceadă cu 10 zile cel puțin ziua fixată pentru adunare, afară de cazuri de urgență cari trebuiesc arătate în actul de convocare. Actul de convocare se va publica în "Monitorul județului" atât pentru sesiunea ordinară cât și pentru cea extraordinară. Pe lângă această convocare președintele mai adresează consilierilor și încunoștiințări speciale la domiciliul fiecăruia. Convocările, atât cele publicate cât și cele individuale, trebuie să conțină programul lucrărilor și obiectul convocării.

Capitolul IV - Funcționarea consiliului județean

Articolul 123

O sesiune a consiliului se poate proroga prin ordonanța ministrului de interne, pe termen de cel mult o lună.

Capitolul IV - Funcționarea consiliului județean

Articolul 124

Programul lucrărilor se stabilește de comun acord de către președintele consiliului județean, delegația permanentă și prefectul județului.

Capitolul IV - Funcționarea consiliului județean

Articolul 125

Consiliul județean ține una sau mai multe ședințe pe

zi) Ședințele sunt publice. Cu toate acestea după cererea președintelui, a prefectului sau a unei treimi a membrilor prezenți, ședința poate fi declarată secretă. Ședințele în cari se discută chestiunile prevăzute la cap. III, VI și X, de sub titlul IV nu pot fi niciodată secrete.

Capitolul IV - Funcționarea consiliului județean

Articolul 126

Ședințele se deschid și se închid de președinte. Ele încep neapărat cu citirea procesului-verbal al ședinței trecute care se aprobă de consiliu, în cazul când nici un consilier nu are observațiuni de făcut. Procesul-verbal aprobat se semnează de către președinte și de unul din secretari. Fiecare consilier are dreptul a cere să se facă mențiune în procesul-verbal, că el a votat pentru sau contra unei propuneri adoptate sau respinse. Procesele-verbale ale ședințelor consiliului se păstrează în ordinea în care au fost încheiate și se publică în rezumat în "Monitorul Județului", cel mult 10 zile dela închiderea sesiunii. Ele se transcriu într'un registru numerotat și parafat de președinte și de secretarul consiliului județean. Președintele consiliului poate dispune ca încheierile luate în ședințele secrete să fie ținute secret, cât crede că este necesar pentru interesul județului sau Statului.

Capitolul IV - Funcționarea consiliului județean

Articolul 127

Nici o chestiune nu poate fi adusă în discuțiunea consiliului, dacă nu e cuprinsă în ordinea zilei, afară numai dacă a fost declarată urgența. Urgența se declară cu două treimi a membrilor prezenți, cu motivare anume în procesul-verbal al ședinței, din care să rezulte învederat că întârzierea ar păgubi județul sau un interes general al Statului. Chestiunile cuprinse în art. 211 nu pot fi declarate urgente. Ordinea de zi se hotărăște cu cel puțin o zi înaintea ședinței respective de către birou, în înțelegere cu prefectul. Ordinea de zi se afișează în sală. Pentru prima zi a sesiunii, ordinea de zi se comunică consilierilor odată cu convocarea. În afară de consilierii județeni, cari au dreptul de a cere cu majoritate intervertirea ordinei de zi, prefectul poate și el înaintea sau în cursul ședinței, să ceară a se pune în discuțiune chestiunile ce are de comunicat sau de pus în deliberarea consiliului.

Capitolul IV - Funcționarea consiliului județean

Articolul 128

Președintele are poliția adunării. El o exercită cu ajutorul chestorilor și a pichetului de gardă ce trebuie să i se pună la dispoziție de către comandantul garnizoanei. În acest scop președintele consiliului înștiințează la timp garnizoana. Dacă nu a făcut el această cerere, o poate face prefectul. În ședințele publice, președintele poate, după invitarea la ordine, adresată publicului, să ordone depărtarea turburătorilor și arestarea lor, comunicând despre aceasta de îndată Ministerului Public, care va hotărî în conformitate cu legea, dacă măsura trebuie menținută. Când ținerea ședințelor va fi turburată de vre unul din membrii consiliului, atunci consiliul județean, cu majoritate absolută a celor prezenți, va putea pronunța excluderea temporară a acelui consilier, fără ca această excludere să poată fi mai lungă decât durata acelei sesiuni. Poliția este datoare a executa ordinul președintelui consiliului și a deține persoana ce i s'a trimis la dispoziția autorității judecătorești.

Capitolul IV - Funcționarea consiliului județean

Articolul 129

Orice întrunire a consiliului județean, care s'ar constitui și ar delibera, afară de timpul pentru care a fost convocat, într'alt loc și contrariu modului stabilit de lege, este nelegală. Ministrul de interne sau prefectul județului va lua măsuri ca asemenea adunări să se risipească îndată, sesizând în acelaș timp parchetul, care, de va găsi că este cazul va da în judecată pe vinovați dacă au deliberat în chestiuni cari ar putea primejdui ordinea și siguranța Statului. Consilierii găsiți astfel vinovați pot fi pedepsiți cu închisoare dela o lună până la doi ani, declarați excluși din consiliu și neeligibili în consiliile comunale și județene timp de patru ani socotiți din ziua condamnării. În contra sentinței tribunalului cei interesați au dreptul de apel în termenele și la instanțele prevăzute de procedura penală. Actele sau hotărârile cari s'ar lua într'o asemenea adunare sunt nule de drept și neexistente.

Capitolul IV - Funcționarea consiliului județean

Articolul 130

Consiliul județean nu poate delibera dacă nu este de față cel puțin majoritatea absolută a membrilor cari compun adunarea și nici o hotărîre nu este valabilă, dacă nu a întrunit majoritatea absolută a voturilor membrilor prezenți, afară numai dacă legea nu a stabilit un quorum sau o majoritate mai mare de voturi. În caz de paritate propunerea este respinsă iar în caz de nulitate a votului el se repetă în ședința următoare. Dacă și la această ședință votul este tot nul, propunerea se socotește respinsă.

Capitolul IV - Funcționarea consiliului județean

Articolul 131

Consilierii votează prin apel nominal sau prin ridicare de mâini. Asupra întregii propuneri sau încheeri, ei votează numai prin apel nominal. În chestiuni de persoane votul este secret.

Capitolul IV - Funcționarea consiliului județean

Articolul 132

Membrii consiliului nu pot lua cuvântul decât după ce l-au cerut și li s'a dat de președinte, care este dator a-l acorda în ordinea înscrierii oratorilor. Președintele cheamă la chestiune pe oratorul care se depărtează dela

ea) Orice personalitate, orice injurie, se socotește ea o violare a ordinei. În acest caz președintele cheamă la ordine pe orator. Chemarea la ordine nu se trece în procesul-verbal al ședinței decât cu aprobarea consiliului.

Capitolul IV - Funcționarea consiliului județean

Articolul 133

Mandatul de consilier județean nu este retribuit. Cu toate acestea consilierii vor primi o indemnitate de transport și de întreținere pentru fiecare zi de lucrare sau pentru anume însărcinări speciale, cu cari au fost delegați și cari îi sustrag dela ocupațiunile lor obișnuite.

Capitolul IV - Funcționarea consiliului județean

Articolul 134

La ședințele consiliului va asista în totdeauna, în calitate de reprezentant al guvernului prefectul județului, sau în caz de împedicare a acestuia, subprefectul.

Capitolul IV - Funcționarea consiliului județean

Articolul 135

În toate chestiunile cari se desbat, prefectul județului poate cere cuvântul și da explicațiunile necesare. El nu ia parte la vot.

Capitolul IV - Funcționarea consiliului județean

Articolul 136

La ședințele consiliului județean ia parte în totdeauna și secretarul consiliului, care urmărește și înregistrează mersul desbaterilor, redactând procesul-verbal al ședinței.

Capitolul IV - Funcționarea consiliului județean

Articolul 137

Consiliul județean poate înființa comitete de cetățeni fără deosebire de sex, sub conducerea unui consilier, pentru a da concursul administrațiunii în chestiuni de interes local și mai ales în acelea privitoare la învățământ, cult, sănătate publică, ocrotirea socială, căi de comunicație și agricultură.

Articolul 138

Raportorii celor cinci comisiuni de specialitate compun delegațiunea județeană. Supleanții lor sunt supleanții membrilor acestei delegațiuni.

Articolul 139

Președintele delegațiunei permanente este prefectul. În lipsa acestuia ședințele sale se prezidează de cei mai în vârstă dintre membrii prezenți ai delegațiunii.

Articolul 140

Delegația se întrunește la prefectură. Ea va avea de secretar pe secretarul consiliului județean, însărcinat cu ținerea lucrărilor. El ia parte la toate ședințele și contrasemnează toate actele delegațiunii. În caz de împiedecare, secretarul este înlocuit în atribuțiunile sale de către un funcționar administrativ județean, delegat de prefect. Delegațiunea județeană lucrează în permanență.

Articolul 141

Delegația poate lucra în mod valabil cu trei membri. Prezența prefectului sau a înlocuitorului său este obligatorie. Pentru fiecare ședință se încheie un proces-verbal semnat de toți membrii cari au luat parte la ea și de secretar. În cazul când lucrările delegației ar fi împedicate de lipsa membrilor titulari, se vor chema la ședință supleanții lor, cari vor fi retribuiți cu o diurnă stabilită de consiliul județean.

Articolul 142

Membrii delegațiunii de comun acord își vor repartiza lucrările după specialitatea fiecăruia.

Articolul 143

Delegația permanentă se pronunță asupra oricărei dintre chestiunile de competența consiliului, afară de votarea bugetului, aprobarea socotelilor, a împrumuturilor și a actelor de dispoziție (înstrăinări, tranzacții, etc.), concesiuni de servicii și lucrări, asociații, modificări teritoriale la comune și județ.

Articolul 144

Delegațiunea are și atribuțiuni proprii și anume:

- a) Supraveghează administrația serviciilor județene;
- b) Supraveghează, controlează și îndrumază administrația comunelor din județ afară de municipii;
- c) Se pronunță asupra încheerii consiliilor comunale, ori de câte ori legea cere aceasta;
- d) Își dă avizul cerut de către autoritățile competente;
- e) Hotărăște asupra tuturor contestațiilor sau apelurilor, ce-i sunt date în competență prin legi;
- f) Se pronunță ca instanță de conciliere, în conformitate cu dispozițiunile prezentei legi;
- g) Ia măsuri pentru apărarea intereselor județului în justiție, înaintea căreia județul este reprezentat printr'un membru al delegației. Delegațiunea este datoare a referi consiliului județean în fiecare sesiune despre starea proceselor. În cazuri urgente poate face orice act în justiție pentru conservarea drepturilor în justiție.

Articolul 145

Delegațiunea permanentă este și organ consultativ al prefectului, care-i poate cere părerea în orice chestiuni de interes local.

Articolul 146

Prefectul sau înlocuitorul său pot ataca cu apel încheierile delegațiunii județene când acestea sunt luate cu călcarea legii sau a regulamentelor, sau când sunt împotriva interesului general, chiar dacă se găsesc în curs de executare. Ministrul de interne se pronunță cu avizul consiliului administrativ.

Articolul 147

Membrii delegațiunii vor fi retribuiți cu un salariu fix din care se va face rețineri pentru pensie și nu vor putea în același timp ocupa nici o funcțiune publică. Retribuțiunea se hotărăște de consiliu, și se înscrie în fie care an în bugetul județului.

Capitolul V - Delegațiunea permanentă județeană și atribuțiunile ei

Articolul 148

Membrii delegațiunilor permanente județene pot fi suspendați sau îndepărtați din funcțiunile lor de ministrul de interne pentru aceleași motive și cu aceleași forme ca și aceia ai delegațiunilor permanente ale comunelor reședințe de județ. Vacanțele se împlinesc cu membri supleanți; când și aceștia lipsesc, consiliul județean procedează la noi alegeri. Consiliul județean la prima sa întrunire va fi încunoscător despre măsurile disciplinare luate în contra membrilor delegațiunii permanente.

Capitolul VI - Serviciile și funcționarii județeni

Articolul 149

Serviciile administrațiunii județene sunt următoarele: Serviciul administrativ, serviciul financiar și de contabilitate, serviciul statistic, serviciul tehnic al drumurilor și construcțiunilor, serviciul sanitar și al ocrotirilor sociale, serviciul veterinar și zootehnic, serviciul învățământului, serviciul cultului, serviciul economic și serviciul contencios. Județele vor putea da desvoltarea pe care o impune atribuțiunile fiecărui serviciu în raport și cu mijloacele de care dispun. Ele pot înființa și alte servicii.

Capitolul VI - Serviciile și funcționarii județeni

Articolul 150

Funcționarii județeni sunt de două categorii: administrativi și de specialitate. Din prima categorie fac parte secretarul consiliului județean, directori sau șefii diferitelor servicii, precum și șefii de biuro, impiegații și asimilații lor. Din a doua categorie fac parte: personalul învățământului primar și profesional, al contenciosului și personalul inferior sanitar, veterinar, tehnic, financiar, economic și agricol.

Capitolul VI - Serviciile și funcționarii județeni

Articolul 151

Pentru a fi numit secretar al consiliului județean candidatul trebuie să îndeplinească aceleași condițiuni ca și pretorul. El este asimilat în grad, salariu și în drepturi la înaintare cu pretorul.

Capitolul VI - Serviciile și funcționarii județeni

Articolul 152

Secretarul consiliului județean asistă la ședințele consiliului și delegațiunii permanente, redactează și înregistrează procesele-verbale ale ședințelor, contrasemnează toate actele care emană de la consiliu sau delegațiunea permanentă și are răspunderea bunului mers al serviciului administrativ județean. Redactarea și îngrijirea apariției regulate a "Monitorului Județean" intră în atribuțiunile funcțiunii secretarului. În lipsa sa, sau în caz de împiedicare, el este înlocuit în atribuțiunile sale de un șef de birou desemnat de delegațiunea permanentă. Actualii secretari ai consiliilor județene care se vor găsi stabili la promulgarea legii, sunt confirmați în funcțiunile lor.

Capitolul VI - Serviciile și funcționarii județeni

Articolul 153

Condițiunile de admisibilitate ale funcționarilor de specialitate a căror numire intră în competența autorității județene, precum și drepturile lor la înaintare, retribuțiuni, măsuri disciplinare și pensionare, sunt cele prevăzute în statut și legile speciale. Numirea acestui personal se face în baza propunerilor șefilor de servicii respectivi. Condițiile de admisibilitate ale funcționarilor administrativi județeni și ori cari alte drepturi ale lor sunt prevăzute în statut și legea de față.

Capitolul VI - Serviciile și funcționarii județeni

Articolul 154

Administrația județeană are dreptul să exercite un control imediat și asupra activității funcționarilor de specialitate. Prefectul poate oricând să ceară punerea în mișcare a acțiunii disciplinare pentru abaterile săvârșite de acești funcționari și ministerele respective sunt datoare a da curs neîntârziat cererii. Înaintea comisiei disciplinare prefectul va fi reprezentat prin delegatul Ministerului respectiv.

Capitolul VI - Serviciile și funcționarii județeni

Articolul 155

Fiecare consiliu județean își va întocmi regulamente, în conformitate cu legea de față, prin cari va determina, în mod amănunțit organizarea diferitelor servicii, atribuțiunile și retribuțiunea personalului. Titlul IV Dispozițiuni comune SECȚIA I Alegători și eligibili la comună și județ

Capitolul I - Alegeri administrative

Articolul 156

Sunt alegători la comune și județ toți cetățenii români cari, pe lângă celelalte condițiuni pe care trebuie să le îndeplinească alegătorii pentru Adunarea deputaților, au vârsta de 21 ani și domiciliul real de cel puțin un an în comuna sau județul unde urmează să-și exercite drepturile lor. Această condițiune nu se cere funcționarilor publici. Alegătorii domiciliați în capitala județului nu votează la alegerile județene; ei sunt însă eligibili în consiliile județene. Proprietarii de imobile din stațiunile climaterice și balneare pot să declare la primăriile respective, în cursul lunii Ianuarie a fiecărui an, înainte ca listele electorale să rămână definitive, că înțeleg să exercite dreptul de alegător în acele comune chiar dacă nu au acolo domiciliul lor real. Sunt deasemenea alegători și eligibili în consiliul județean, chiar dacă nu au domiciliul real în cuprinsul județului, cetățenii români cari exercită acolo un comerț, o industrie, o profesiune, sau sunt proprietari de imobile și au făcut în termenul arătat la aliniatul 3 declarațiunea voinței lor la primăria comunii din județ unde au intențiunea de a-și exercita dreptul lor de vot.

Capitolul I - Alegeri administrative

Articolul 157

Listele electorale comunale și județene se formează de delegația permanentă și comunală a fiecărei comune.

Articolul 158

Listele electorale vor cuprinde în ordinea alfabetică, după numele de familie, numărul de ordine al alegătorilor, numele de familie sau de botez, vârsta, ocupațiunea, arătarea dacă este alegător la comună sau județ și o rubrică pentru observări. Listele electorale vor fi afișate la întocmirea lor cel mai târziu până 1 Februarie, iar modificările ce s'ar face în fiecare an se vor afișa tot până la această dată. Orice cetățean va putea contesta omisiunile, ștergerile sau înscrierile nelegale, prin cereri adresate judecătorului de ocol respectiv, în termen de 10 zile dela afișare. Judecătorul se pronunță în camera de consiliu în termen de 10 zile dela primirea cererilor. Termenele de judecată se vor afișa la ușa judecătoriei. Hotărârea judecătorului este definitivă și se va comunica din oficiu și de urgență primăriei respective, care se va conforma. Listele rămase definitive se vor transcrie de autoritatea comunală într'un registru special, numerotat și parafat de judecătorul de ocol. Copie depe registru se depune la judecătoria de ocol respectivă. Registrul va fi ținut la dispoziția oricărui cetățean. Se vor putea publica listele și în broșuri. Aceste liste astfel întocmite sunt permanente. Autoritatea comunală va îngriji ca să se distribue cărțile alegătorilor cel mai târziu până în trei zile înainte de data alegerii. Cele rămase nedistribuite la acest termen se vor ridica de cei interesați dela primăria respectivă în comunele rurale, iar în celelalte comune dela judecătoria de ocol respectivă, unde se vor depune. Ștergeri sau înscrieri din nou în listele electorale permanente se vor face după formele arătate mai sus în fiecare

an) Delegațiunea permanentă comunală și în comunele rurale împreună cu notarul, face aceste modificări, le afișează la ușa casei comunale, și le comunică îndată în scris, sub luare de dovadă a celor interesați, până la 15 Ianuarie ale fiecărui

an) Aceștia se pot adresa cu cereri judecătorului de ocol. Procedura se va urma cum se arată mai sus. Autoritățile comunale sunt datoare să opereze în registru modificările rămase definitive. Recursul nu suspendă executarea.

Articolul 159

Sunt eligibili în consiliile comunale și județene toți cetățenii români cari, pe lângă condițiunile de a fi alegători, au vârsta de 25 ani împliniți și știu ceti și scrie, precum și acei arătați în art. 156, alin. II și III.

Articolul 160

Alegătorilor și aleșilor dela comună și județ le sunt aplicabile cazurile de incapacitate, nedemnitate și incompatibilitate prevăzute atât în legea de față, cât și în legea electorală pentru alegerile Corpurilor legiuitoare.

Capitolul I - Alegeri administrative

Articolul 161

Nu pot fi aleși consilieri: militarii activi, debitanții de băuturi spirtoase în comunele rurale, monahii, arendașii proprietăților comunei sau județului, antreprenorii direcți sau prin persoane interpușe ai diferitelor lucrări sau furnituri ale comunei sau județului, funcționarii retribuiți de comună, județ, Stat sau stabilimentele publice puse sub controlul lor.

Capitolul I - Alegeri administrative

Articolul 162

Mandatul de consilier comunal este incompatibil cu acela de consilier județean, în afară de excepțiunile prevăzute în art. 19, alin. 1 și art. 103, alin. 1. Cel care se găsește în această categorie trebuie să opteze în termen de 3 zile dela validare pentru unul din aceste mandate. Dacă nu optează, e considerat ca membru al consiliului în care s'a ales în urmă, celălalt loc declarându-se vacant. Nu pot fi membrii aceluiaș consiliu rudele până la al patrulea grad inclusiv. În cazul când s'ar ivi aceste eventualități, va fi preferat cel mai în vârstă dintre cei aleși.

Capitolul I - Alegeri administrative

Articolul 163

Mandatul consilierilor odată acceptat este obligatoriu și nu se poate refuza decât pentru: vârsta de 60 ani împliniți, boală care-i pune în imposibilitate a-și exercita mandatul, schimbarea domiciliului și orânduirea într'un serviciu public incompatibil cu mandatul de consilier. Consilierii cari după două convocări nu se prezintă să presteze jurământul sau cari prezentându-se refuză să-l presteze, precum și cei cari după depunerea jurământului lipsesc, fără motive legiuite, cinci ședințe consecutive sau o treime din numărul total al ședințelor în cursul unui an se pedepsesc cu amendă dela 100 până la 1.000 lei în comunele rurale și urbane nereședințe, dela 1.000-10.000 lei în comunele urbane reședințe și județe. Câtimea amendei se decide de consiliu și se încasează, prin legea de urmărire, în folosul casei comunale sau județene. Dacă consiliul nu ia măsuri să constate aceste abateri, prefectul, din oficiu pentru comune afară de municipii, și ministrul de interne pentru municipii și județe, sunt în drept să cerceteze faptele și să aplice sancțiunile de mai sus. Aceste autorități nu pot lua însă nici o măsură decât după ce consilierii au fost înștiințați pentru a se apăra, fie verbal, fie prin memorii scrise. Dacă prin neprezentarea consilierilor sau refuzul lor de a presta jurământul, comuna sau județul au suferit vreo pagubă, ei sunt răspunzători, conform dispozițiunilor dela capitolul răspunderilor. SECȚIA II Alegeri ordinare complimentare și de preînvoire

---

Capitolul I - Alegeri administrative

Articolul 164

Alegătorii comunali și județeni pot fi convocați pentru alegeri ordinare, de preînvoire sau complimentare.

Capitolul I - Alegeri administrative

Articolul 165

Alegerile ordinare au loc la împlinirea termenului de 8 ani, termen la care expiră mandatul consilierilor aleși prin vot universal, sau la orice dată sau când consiliul se alege, în completul său. Alegerile de preînoire au loc la fiecare perioadă de patru ani, pentru alegerea unei treimi din consilieri cari vor fi desemnați prin tragere la sorți. Alegerile complimentare pot să aibă loc la orice dată în cursul perioadei de 8 ani, când vacanțele neîmplinite cu supleanți ajung la o treime din numărul consilierilor aleși.

Capitolul I - Alegeri administrative

Articolul 166

Dacă din diferite cauze alegerile comunale nu s-au putut efectua la timp, vechile consilii sau comisiile interimare girează după normele stabilite. SECȚIA III Convocarea alegătorilor comunali și județeni. Operațiuni electorale

---

Capitolul I - Alegeri administrative

Articolul 167

Alegerile au totdeauna loc în cel mult 2 luni dela împlinirea faptului care le-a provocat, iar convocarea corpului electoral se face și se publică cu cel puțin 21 zile înainte de ziua fixată pentru alegeri. Convocarea alegătorilor comunelor rurale și urbane, afară de municipii, se face prin ordonanța prefectului. Convocarea alegătorilor județeni și ai municipiilor se face prin ordonanța ministrului de interne. La alegerile ordinare convocarea corpului electoral se va face astfel ca alegerile să fie efectuate înainte de expirarea mandatului consiliului pe care îl înlocuește.

Capitolul I - Alegeri administrative

Articolul 168

Convocarea trebuie să arate scopul convocării, dacă alegătorii sunt convocați pentru alegerile de județ sau comună și anume pentru ce comună, dacă alegătorii sunt convocați pentru alegeri, ordinare, de preînoire sau complimentare, localitatea unde are a se efectua alegerea, numărul consilierilor cari sunt de ales, ziua în care urmează a se efectua alegerea, ora începerii și finirii votării, precum și data întrunirii consiliului, care nu poate fi mai depărtată de 15 zile dela data alegerii. Convocarea se va publica în Monitorul Oficial pentru municipii și județe și în Monitorul Județean pentru celelalte comune și se va comunica primului-președinte al tribunalului respectiv, care este de drept președintele biuroului electoral central.

Capitolul I - Alegeri administrative

Articolul 169

Fiecare comună constituie o circumscripție electorală în alegerile comunale. Când numărul alegătorilor dintr'o comună e mai mare de 1.500, circumscripțiunea va putea fi împărțită, pentru înlesnirea operațiunilor electorale, în mai multe secțiuni.

Capitolul I - Alegeri administrative

Articolul 170

Repartizarea alegătorilor pe secțiuni de votare se face de președintele biuroului electoral central cu cel puțin 15 zile înainte de ziua alegerii, se afișează prin îngrijirea acestuia la ușa tribunalului și se comunică prefectului județului, care la rândul său, o publică și o afișează în localitățile unde urmează a se efectua alegerea. Aceste publicațiuni vor cuprinde toate indicațiile arătate în ordonanța de convocare, precum și localul unde se va vota, ora începerii și finirii votării. Una din secțiuni va centraliza și totaliza voturile dela toate celelalte secțiuni, va proclama rezultatul alegerii și va repartiza mandatele. La alegerile județene, biurul electoral central centralizează rezultatele dela toate secțiunile din județ, repartizează mandatele și proclamă rezultatul alegerii conform prescripțiunilor legii.

Capitolul I - Alegeri administrative

Articolul 171

Operațiunile electorale atât pentru comună cât și pentru județ durează o singură

- zi) Ele încep la ora 8 dimineața, cu o singură întrerupere de două ore în timpul mesei, și continuă până la ora 17, putându-se prelungi de către președintele biuroului de votare cel mult până la ora 22, dacă mai sunt alegători cari nu au votat.

Articolul 172

Biourile electorale se prezidează de magistrați, desemnați de primul-președinte al tribunalului local sau înlocuitorul său, cu 10 zile înainte de alegeri și prin tragere la sorți. În comunele unde funcționează Curți de apel, magistrații prezidează și sunt desemnați de primul președinte al Curții de apel sau înlocuitorul său, și în caz când numărul judecătorilor și ajutorilor de ocol, precum și al magistraților tribunalului nu este suficient se completează cu consilierii Curții de apel. Odată cu tragerea la sorți a magistraților se va determina și secțiunea care va centraliza, totaliza și proclama rezultatul votului pentru alegerile comunale. Primul-președinte al tribunalului sau înlocuitorul său este de drept președintele biuroului electorat central. În cazul când numărul magistraților chemați a prezida alegerile în comunele rurale, ar fi mai mic decât numărul comunelor în cari urmează să se facă alegeri, ele se vor efectua pe grupe de comune. Gruparea comunelor se va face de primul-președinte al tribunalului sau înlocuitorului său odată cu tragerea la sorți a magistraților delegați a prezida alegerile. Când din lipsa magistraților aceste alegeri nu s'ar putea efectua în termen, ele vor putea fi prezidate în mod excepțional de consilierii județeni desemnați prin sorți în ședință publică de primul-președinte al tribunalului sau înlocuitorul său, în același timp cu formarea grupelor de comune.

Articolul 173

În cazul când numărul magistraților chemați a prezida alegerile județene ar fi mai mic decât numărul secțiilor de votare, aceste alegeri se vor efectua pe grupe de județe. Gruparea județelor și numărul secțiilor de votare se va stabili de ministrul de interne împreună cu ministrul de justiție, luând ca bază circumscripțiile Curților de apel și rapoartele prefectilor în ce privește numărul alegătorilor, posibilitățile de transport și propunerile privitoare la numărul secțiilor. Desemnarea magistraților cari vor prezida secțiunile de votare se vor face prin sorți de către primul-președinte al fiecărei Curți de apel sau înlocuitorului său dintre toți magistrații circumscripției afară de primul-președinte sau un consilier și de primul-președinte al tribunalului sau înlocuitorul său cari vor rămâne la sediu.

Articolul 174

Președintele biuroului de vot va fi la toate alegerile asistat de unul din grefieri sau ajutorii instanței careia aparține și în lipsă de un funcționar al grefei delegat în acest scop, și de doi alegători, trași la sorți din cei cari au fost desemnați de către candidați odată cu depunerea candidaturilor.

Capitolul I - Alegeri administrative

Articolul 175

Propunerea candidaturilor se face atât pentru comune cât și pentru județ cu cel puțin 8 zile înainte de ziua fixată pentru votare și până la ora 18 a ultimei zile utile. În comunele rurale și urbane nereședințe propunerea se face la judecătorul de ocol în circumscripția căruia se găsește comuna. În capitalele de județ și pentru alegeri județene propunerea se face la primul-președinte al tribunalului respectiv. Propunerea trebuie făcută în scris în două exemplare și semnată de un număr de cel puțin 25 alegători în comunele rurale și urbane și cel puțin 50 în municipii și județe. Alegătorii propunători se vor prezenta în persoană sau prin mandatar. Magistratul care primește propunerile se va asigura de identitatea lor și dacă atât ei cât și candidații figurează în listele electorale. Nu este obligatorie prezența înaintea judecătorilor a propunătorilor din comunele rurale. Identitatea lor poate fi atestată de către notarul comunei. Pentru comunele rurale propunerea candidaților se poate face și verbal, dar numai în fața judecătorului. Magistratul care a primit propunerile de candidaturi va lua act de declarațiile făcute și va înregistra numele candidaților în ordinea cerută de propunători, dresând un proces-verbal.

Capitolul I - Alegeri administrative

Articolul 176

Fiecare listă trebuie să cuprindă un număr de candidați egal cu numărul consilierilor ce sunt de ales, precum și un număr de candidați egal cu o treime din totalul consilierilor, pentru alegerea supleanților. Când o comună se compune din mai multe sate, listele propuse trebuie să cuprindă cel puțin câte un candidat pentru fiecare sat. Nimeni nu poate candida decât pe o singură listă.

Capitolul I - Alegeri administrative

Articolul 177

Odată cu depunerea candidaturilor sau cel mult până în preziua alegerii, propunătorii sau candidații vor putea desemna judecătorului respectiv pentru fiecare listă și pentru fiecare secțiune de votare câte doi alegători asistenți și câte doi delegați.

Capitolul I - Alegeri administrative

Articolul 178

Candidații trebuie să declare înscris sau verbal, în fața magistratului competente, acceptarea candidaturii cu cel puțin 8 zile înainte de ziua, fixată pentru votare. În acelaș termen propunătorii au facultatea de a declara un semn distinctiv, și anume un număr de puncte negre în diametru de 5 mm sau de bare negre în lungime de 1

cm) Pentru comunele rurale acceptarea candidaturilor se va putea face și înaintea notarului, care după ce le va certifica, le va înainta judecătorului respectiv. Candidaturile odată acceptate, retragerea lor nu va influența asupra validității listei.

Capitolul I - Alegeri administrative

Articolul 179

Se consideră nule și neavenite listele cari conțin un număr mai mare sau mai mic de candidați decât cel cerut de lege, precum și acelea cari nu sunt compuse conform dispozițiilor din art. 176.

Capitolul I - Alegeri administrative

Articolul 180

În prima zi după expirarea termenului de primirea candidaturilor, magistratul respectiv va dispune imprimarea buletinelor de vot.

Capitolul I - Alegeri administrative

Articolul 181

Buletinul de vot va avea forma unei coli de hârtie de scrisori în patru pagini. Dimensiunile se vor stabili de către magistratul care dispune imprimarea, ținând seamă de numărul listelor depuse. Nici într'un caz buletinul nu va depăși formatul unei coli obișnuite de hârtie de scris.

Capitolul I - Alegeri administrative

Articolul 182

Hârtia de buletine va fi albă și se va împărți în paginile 1, 2, 3, etc., și în atâtea despărțituri egale câte liste de candidați s'au depus. Aceste despărțituri vor fi numerotate dela stânga spre dreapta - și în fiecare din ele se va imprima câte una din listele propuse cu indicarea candidaților titulari și supleanți, în ordinea în care s'au propus - iar numele acestora în ordinea în care s'au declarat. Buletinele se vor imprima toate cu aceleași caractere și cu aceeași cerneală, având în fruntea fiecărei liste semnele distinctive declarate. Pagina ultimă a buletinului va rămâne albă pentru ca președintele secției respective de votare să aplice pe ea sigiliul său.

Capitolul I - Alegeri administrative

Articolul 183

Buletinele de vot se încredințează fiecărui președinte de biouroul electoral, sub luare de dovadă, până în ajunul zilei hotărâte pentru efectuarea alegerilor. Numărul buletinelor va depăși cu 10 la sută numărul alegătorilor dela fiecare secțiune. În ziua hotărâtă pentru operațiunea electorală, înainte de începerea votării președintele fiecărui biouros va aplica pe pagina ultimă a fiecărui buletin sigiliul său.

Capitolul I - Alegeri administrative

Articolul 184

Alegătorii se prezintă la vot și primesc dela președintele biuroului buletinul conținând toate listele cari s'au propus, precum și o ștampilă care are imprimat cuvântul "votat". Președintele biuroului se asigură de identitatea alegătorului și îi explică modul de votare. Alegătorul intră în camera de vot, aplică ștampila "votat" pe lista pe care o alege și prezintă apoi președintelui buletinul îndoit în patru, purtând în evidență partea pe care este aplicat sigiliul președintelui.

Capitolul I - Alegeri administrative

Articolul 185

Sunt nule buletinele cari nu poartă pe ele sigiliul aplicat de președinte pentru control, acelea prezentate deschise, acelea din cari sunt șterși unii candidați, precum și acelea cari nu ar fi din cele imprimate prin îngrijirea autorității judecătorești sau cari conțin semnele evidente ale unei prealabile înțelegeri. Anularea se pronunță de președinte la prezentarea votului pentru buletinele cari nu poartă sigiliul aplicat sau sunt înfățișate deschise, și pentru celelalte la citirea voturilor. Se socotesc exprimate și intră în calcul voturile anulate, afară de cele prezentate deschise sau fără sigiliu, cari se consideră neexprimate.

Capitolul I - Alegeri administrative

Articolul 186

Propunătorii sau candidații pot să declare că renunță la desemnarea delegaților și asistenților și să lase președintelui biuroului facultatea de a-și alege asistenți dintre alegători dacă găsește necesar aceasta.

Capitolul I - Alegeri administrative

Articolul 187

Poliția alegerilor în localul de vot și într'o zonă până la 500 de metri în jurul acestui local de face de către președintele biuroului de vot, care are la dispoziția sa trupe și acolo unde nu sunt trupe, jandarmi. În comunele rurale zona de votare cuprinde întreaga comună.

Capitolul I - Alegeri administrative

Articolul 188

Nimănui nu-i este permis a intra înarmat în zona și localul de vot, nici a face propagandă prin strigări, nici a constitui aglomerațiuni. În zona de votare toate debitele de băuturi spirtoase vor fi închise, iar în comunele rurale această, măsură se întinde în întreaga comună, în toată ziua alegerii.

Capitolul I - Alegeri administrative

Articolul 189

Odată ce scrutinul s'a închis, nimeni nu mai poate intra în sala de vot decât candidații, delegații și asistenții. Președintele procedează de îndată la despuierea scrutinului. El numără și citește fiecare buletin cu glas tare, pronunțând numele și semnul care a fost votat, declarând buletinele cari sunt anulate. Asistenții înscriu în tablouri numărul voturilor întrunite de fiecare listă și se controlează unii pe alții.

Capitolul I - Alegeri administrative

Articolul 190

Pentru ca o listă să aibă majoritatea mandatelor, trebuie să întrunească, jumătate plus unul din numărul votanților. O cincime din numărul mandatelor se atribue minorității. Mandatele minorității se atribue listelor cari au obținut cel puțin o cincime din numărul voturilor exprimate. Dacă două liste au obținut câte o cincime, mandatele minorității se atribue acestor liste în mod egal; iar dacă numărul mandatelor este fără soț, unul din ele se atribue prin tragere la sorți. Dacă nici una din listele minorității n'a obținut acest număr de voturi, atunci toate mandatele se atribue listei care a obținut majoritatea absolută a voturilor.

Capitolul I - Alegeri administrative

Articolul 191

Dacă nici una din liste n'a obținut majoritatea absolută, alegerea se repetă în ziua corespunzătoare a săptămânei viitoare. La această alegere biourul atribue majoritatea mandatelor listei care a obținut cel mai mare număr de voturi, iar minoritatea mandatelor acelei liste care a obținut un număr de voturi imediat inferior celei dintâi. În caz de paritate, mandatele se repartizează în mod egal pentru toate listele. Mandate rămase nerepartizate se atribue prin tragere la sorți.

Capitolul I - Alegeri administrative

Articolul 192

Mandatele atât pentru majoritate cât și pentru minoritate se atribue candidaților de pe fiecare listă în ordinea în care s'a declarat de propunători. Candidații cari prin aplicarea acestei dispoziții nu au ajuns să obție un mandat, devin de drept supleanții listei respective. Numărul supleanților până la o treime se completează cu supleanții proclamați aleși după aceleași norme ca și titularii atribuindu-se fiecare liste supleanții propuși.

Capitolul I - Alegeri administrative

Articolul 193

Dacă nu se propune decât o singură listă de candidați în termenul legal, președintele tribunalului pentru comunele urbane reședințe de județ și pentru județe, și judecătorul de ocol pentru celelalte comune, proclamă aleasă unica listă, a doua zi după expirarea termenului de propunere, și aduce aceasta la cunoștința publică.

Capitolul I - Alegeri administrative

Articolul 194

Dacă este o singură acțiune de votare, președintele biroului respectiv, îndată după terminarea despuerii scrutinului și dresarea procesului-verbal, proclamă rezultatul votului. Dacă sunt mai multe secțiuni de votare, rezultatele fiecărei secțiuni se transmit în aceeași seară la secțiunea centrală, care le totalizează și proclamă rezultatul definitiv fără a întrerupe lucrările. În acest caz, președinții secțiunilor de votare nu constată decât numărul voturilor întrunite de fiecare listă, precum și numărul voturilor anulate, iar atribuirea mandatelor se face ele către președintele secțiunii centralei.

Capitolul I - Alegeri administrative

Articolul 195

Cheltuelile pentru tipărirea buletinelor se suportă de către candidați. Cuantumul se stabilește de președintele biroului central electoral pentru județ și comunele unde sunt mai multe secțiuni și de judecătorul de ocol respectiv pentru celelalte va afișa și publica îndată după emiterea ordonanței de convocare a alegătorilor. Odată cu propunerea candidaturilor se vor depune și sumele necesare tipării buletinelor. În caz când nu se depun aceste sume, propunerile se socotesc neavenite. Celelalte cheltueli se suportă de comuna respectivă pentru alegerile comunale și de județ pentru alegerile județene.

Capitolul I - Alegeri administrative

Articolul 196

În prima sesiune ordinară din al 4-lea an al alegerii se trag la sorți în ședință publică, de către primar în consiliile comunale și de către președinte în consiliile județene, o treime din numărul de consilieri, în locul cărora trebuie să se facă noi alegeri, înainte de începerea celui de al 5-lea

an) Dacă numărul membrilor cari compun consiliul comunal nu se poate divide cu trei, treimea se va calcula la cel mai mare număr apropiat divizibil cu trei. În cazul când la această dată sunt în consiliu vacanțe cari nu s'au putut completa cu supleanți, acele vacanțe intră în numărul locurilor de preînnoire. La alegerile de preînnoire se completează și locurile de consilieri supleanți cari s'ar găsi vacante la acea dată.

Capitolul I - Alegeri administrative

Articolul 197

Alegerile complimentare și de preînnoire se efectuează în același mod ca și cele ordinare. Consilierii ieșiți la sorți se pot realege.

Capitolul I - Alegeri administrative

Articolul 198

Dosarele alegerilor comunelor rurale și urbane se înaintează în termen de cel mult 24 ore prefectului, iar acelea ale municipiilor și județelor ministrului de interne.

Capitolul I - Alegeri administrative

Articolul 199

În tot timpul cât durează operațiunea electorală și până la proclamarea rezultatului votului, alegătorii, candidații și delegații pot face contestațiuni numai scrise către președintele biroului, asupra operațiunilor votării, precum și asupra formalităților privitoare la convocarea alegătorilor și a celorlalte dispozițiuni în legătură cu alegerile. După proclamarea rezultatului alegerii, delegații, candidații sau un număr de 20 alegători au dreptul să adreseze prefectului contestațiuni asupra alegerii din comunele rurale și urbane și ministrului de interne asupra alegerilor din municipii și județe. Aceste contestațiuni se vor adresa înăuntrul termenului de 10 zile libere dela proclamarea rezultatului.

Capitolul I - Alegeri administrative

Articolul 200

Ministrul de interne se pronunță asupra contestațiunilor de competența sa, cu avizul consiliului administrativ superior. Prefectul se pronunță asupra contestațiunilor de competența sa, cu avizul delegațiunii județene permanente. Deciziunea se afișează la prefectură și la primăria comunei. Contestatorii pot depune memorii și pot fi ascultați înainte de pronunțarea deciziunii asupra contestației. Autoritățile sesizate de contestațiuni pot ordona orice anchete și cercetări. Ele sunt însă datoare să se pronunțe în cel mult 10 zile dela primirea contestațiunii. Deciziunile ministrului de interne sunt definitive și se comunică primăriilor respective și prefecturilor pentru consiliile județene, publicându-se în acelaș timp în Monitorul Oficial. În contra deciziunilor prefectului, candidații, delegații sau contestatorii au drept de apel la Ministerul de Interne în termen de 10 zile dela afișare la primăria comunei respective. Ministrul se pronunță definitiv în termenul și cu formele mai sus arătate.

Capitolul I - Alegeri administrative

Articolul 201

Toate actele de orice natură privitoare la înscrieri în listele electorale, alegeri sau contestațiuni, sunt scutite de timbre.

Capitolul I - Alegeri administrative

Articolul 202

Penalitățile din legea electorală pentru Corpurile legiuitoare și dispozițiunile luate prin acea lege pentru a asigura secretul votului, a preveni și pedepsi fraudele electorale sunt aplicabile și la alegerile administrative.

Articolul 203

Deliberările consiliilor comunale și județene sunt executorii prin ele însăși, afară de acelea pentru cari legea cere aprobarea unei autorități superioare. Deliberările executorii, chiar dacă n'au fost suspendate sau anulate de autoritatea competentă, nu pot fi puse însă în lucrare decât după împlinirea termenului de 10 zile dela data lor. Când consiliile respective prin încheerile lor, luate cu o majoritate de două treimi, constată că interesele locale s'ar periclita prin orice întârziere, deliberările executorii pot fi puse în lucrare și înainte de 10 zile. Încheerile delegațiilor permanente privitoare la actele de gestiune zilnică sunt executorii imediat.

Articolul 204

Un exemplar depe procesele-verbale care constată deliberările consiliilor comunale și județene se va trimite, în termen de 48 ore dela data lor, ministrului de interne când emană dela județe și municipii și prefectului când emană dela celelalte comune.

Articolul 205

Consilierii comunali și județeni sunt opriți:

- a) De a lua parte la deliberarea chestiunilor în cari ei și rudele lor sau aliații până la al patrulea grad inclusiv au un interes direct sau personal;
- b) De a îndeplini vreun serviciu sau vreo funcțiune retribuită de comună pentru consilierii comunali, de județ pentru consilierii județeni;
- c) De a interveni ca advocați sau însărcinați de afaceri în procese pornite în contra comunei, dacă e consilier comunal, sau a județului, dacă e consilier județean;
- d) De a lua parte cu vot deliberativ la examinarea conturilor vreunei administrațiuni publice (comună, județ sau administrațiuni dependințe de ele) din cari ar face sau ar fi făcut parte, precum și la cercetarea oricărui act al administrațiunii sale. Pot fi însă chemați pentru a da explicațiuni, dacă consiliul socotește necesar.

Articolul 206

Sunt nule de drept încheierile consiliilor comunale și județene și ale delegațiilor permanente:

- a) Asupra obiectelor străine de căderea lor, sau luate în afară de adunările lor legale;
- b) Contrarii legilor și regulamentelor de administrație publică;
- c) Acelea prin cari s'ar fi aprobat direct sau indirect orice întreprindere, furnitură sau concesiune unuia din membrii consiliului;
- d) Precum și acelea cari sunt contrarii ordinii și siguranței Statului. Nulitatea de drept se poate cere și pronunța la orice epocă.

Articolul 207

Sunt anulabile deliberațiunile luate în contra dispozițiunilor art. 205.

Articolul 208

Nulitatea de drept și anularea se pronunță, sau din oficiu, sau după cererea părților interesate:

- a) De către prefect, când privește încheierile consiliilor comunale afară de municipii;
- b) De către ministrul de interne când privește județele și municipiile. Prefecții trebuie să ia avizul delegațiunii permanente, ministrul de interne avizul consiliului administrativ superior. Anularea trebuie cerută în termen de 10 zile de la comunicarea deliberărilor prefecturei sau ministrului de interne, sau dela afișarea și publicarea procesului-verbal al ședinței în "Monitorul Comunal" sau al "Județului". Autoritățile respective se pronunță în termen de 30 zile dela primirea cererii de anulare sau dela comunicarea deliberațiunii la prefectură sau minister, când se invoacă din oficiu. În contra deciziunilor prefectului părțile interesate au dreptul de apel la ministrul de interne, care se pronunță cu avizul consiliului administrativ superior, în termen de 10 zile dela primirea cererii. Acest termen se poate prelungi până la 80 zile dacă pentru rezolvarea apelului ministrul, are nevoie de noi cercetări. Procedura de anulare nu exclude drepturile terților și autorităților lezate de a-și valorifica daunele conform dreptului comun.

Articolul 209

Toate deciziunile consiliilor comunale și județene vor fi puse la dispoziția cetățenilor sau a oricărei autorități, care ar voi să le cunoască sau să ia copii după dânsese. Cu toate acestea consiliul poate decide ca în încheierile relative la afacerile litigioase sau chiar de altă natură pot să se țină secrete când interesele comunei, ale județului sau ale Statului ar fi periclitate prin publicarea lor. Autoritățile de control și membrii consiliului județean și comunal au dreptul, oricând a lua cunoștință de toate actele și de deliberările secrete, în cancelaria primăriei sau a administrației județene.

Articolul 210

Prefectul și ministrul de interne au dreptul să suspende executarea deliberărilor consiliilor județene și comunale, chiar când sunt în curs de executare, dacă intră în cazurile de nulitate. Deliberările anulabile, dacă au fost puse în executare înaintea expirării termenelor legale, se pot asemenea suspenda de autoritatea superioară competentă.

Articolul 211

Chestiunile privitoare la înființări de taxe, cotizațiuni, impozite, tranzacțiuni, vânzări de imobile din domeniul particular al comunelor și județelor, stingeri de procese, împrumuturi, concesiuni de lucrări, de servicii de căi ferate, tramvae sau alte mijloace de transport în comun, de întreprinderi, canalizări, chestiuni privitoare la constituiri de asociații și Societăți, și la chestiunile cuprinse în titlul IV, cap. X, nu pot fi aduse în discuțiunea consiliilor comunale sau județene ca chestiuni urgente. Ele nu pot fi votate decât după două citiri la interval de 10 zile și, după ce au fost prevăzute în ordinea de zi și afișate cu 10 zile înainte de întrunirea consiliului.

Articolul 212

Administrațiunile comunale și județene vor întocmi un inventar cuprinzând întreaga avere mobilă și imobiliară a comunei sau a județului. Acest inventar se va ține în totdeauna la curent cu modificările ce ar interveni în situațiunea averilor. El va fi completat și sprijinit pe planuri, hotărnicii și alte acte descriptive și estimative. Inventarul se va păstra în arhivă, sub răspunderea funcționarului însărcinat și a serviciului respectiv, care va ține în curent pe șefii administrațiunii de situațiunea averilor, cuprinse în el.

Capitolul III - Bunuri și lucrări

Articolul 213

La intrarea în funcțiune a unui nou consiliu, el va fi pus în cunoștință de cuprinsul inventarului. Prefectul, primarul și delegațiunii permanente respective sunt datoare a se asigura personal de existența și starea mobilelor și imobilelor trecute în inventar.

Capitolul III - Bunuri și lucrări

Articolul 214

Administrațiunile comunale și județene vor supraveghea de aproape proprietățile ce le aparțin, îngrijind de a face la timp reparațiunile necesare clădirilor și de a nu lăsa neproductive diferite bunuri, stăruind ca ele să fie întrebuințate conform destinației lor și spre cel mai mare folos al comunei sau al județului. Șefii administrațiunilor vor priveghea să nu se producă uzurpări sau cotropiri și vor lua toate măsurile necesare pentru conservarea sau dobândirea drepturilor privitoare la proprietățile respective.

Capitolul III - Bunuri și lucrări

Articolul 215

Vânzarea, arendarea, închirierea se vor face de consiliile respective, prin licitațiune publică și în conformitate cu dispozițiunile din legile speciale. Licitațiunile până la a douăzecea parte din veniturile ordinare anuale ale comunelor se aprobă de delegațiunea permanentă comunală dela a douăzecea până la a zecea parte se aprobă de consiliul comunal, dela a zecea parte în sus se aprobă de delegațiunea permanentă județeană, iar pentru municipii de ministerul de interne cu avizul consiliului superior administrativ. Licitațiunile pentru județe pentru a douăzecea parte din veniturile ordinare anuale ale județului se aprobă de delegațiunea permanentă județeană, dela a douăzecea până la a zecea parte de către consiliul județean și dela a zecea parte în sus de ministerul de interne cu avizul consiliului superior administrativ.

Capitolul III - Bunuri și lucrări

Articolul 216

Actele de dispoziție privitoare la imobile și la drepturile imobiliare, precum: cedări gratuite, schimburi, ipoteci, tranzacțiuni și compromise, renunțări și recunoașteri de drepturi, delimitarea și împărțirea imobilelor în devălmășie, cumpărări, schimburi de destinațiune a bunurilor menite uzului public, când valoarea lor este mai mare ca a 20-a parte din veniturile anuale ordinare nu pot fi valabile dacă nu au aprobarea prefectului, cu avizul delegațiunii permanente județene pentru comune afară de municipii, sau a ministerului de interne cu avizul consiliului administrativ superior, pentru județe și municipii. Izlazarile comunale nu pot fi înstrăinate, grevate, schimbate și nici nu li se poate da altă destinație decât cu aprobarea ministerului agriculturii.

Articolul 217

Tranzacțiunile și compromisele relativ la averile mobiliare, precum și renunțări și recunoașteri de asemenea drepturi, când valoarea lor depășește a 10-a parte din veniturile ordinare anuale ale bugetului respectiv, trebuiesc, pentru a fi valabile, să aibă aprobările cerute de articolul precedent.

Articolul 218

Darurile și legatele de averi mișcătoare și nemișcătoare și făcute comunelor și județelor se acceptă de către consiliile respective cu avizul contenciosului, iar pentru comunele rurale și cele urbane cari nu au un contencios organizat, cu avizul serviciului contencios al județului său, dacă și acesta lipsește, cu avizul avocatului Statului din localitate. Acceptarea se face totdeauna sub beneficiul de inventar, când donațiunile sau legatele cuprind condițiuni sau sarcini, sau când sunt reclamațiuni din partea persoanelor cari pretind drepturi, de orice natură, în aceste daruri sau legate.

Articolul 219

Cedările de mici porțiuni de terenuri neconstruibile cari urmează a se face proprietarilor vecini pentru alinierea străzilor, piețelor sau a drumurilor, sau cari rezultă din exproprierile ce se fac cu prilejul deschiderii de noi străzi, piețe sau drumuri, pot fi vândute fără licitațiune, numai pe baza prețurilor și condițiunilor stabilite de consiliile comunale sau județene și a planurilor definitiv aprobate, oricare ar fi valoarea lor, fără vreo altă aprobare superioară. Dacă proprietarul învecinat nu convine asupra prețului și condițiunilor, el este în drept a cere fixarea lor prin justiție, iar dacă refuză cumpărarea terenului, administrația comunală poate cere exproprierea întregii proprietăți sau să vândă altei persoane terenul în chestiune, iar dacă terenul se găsește în cuprinsul județului, în caz de refuz al proprietarului mărginaș de a-l cumpăra, se poate vinde oricărei alte persoane cu formele prevăzute de art. 215.

Articolul 220

Toate întreprinderile comunale și județene cu caracter economic, precum și serviciile publice cari au acest caracter se vor exploata sau în regie sau pe bază de cointeresare prin subscripție publică conform legii, pentru comercializare sau prin concesionare făcută cu licitație publică. În aceste din urmă cazuri, când valoarea serviciului, lucrării sau întreprinderii depășește o pătrime din venitul ordinar al biletului respectiv, încheierea consiliului trebuie să aibă aprobarea prefectului cu avizul delegațiunii județene pentru comune afară de municipii, și a ministrului de interne, cu avizul consiliului administrativ superior, pentru municipii și județe.

Capitolul III - Bunuri și lucrări

Articolul 221

Toate lucrările, furniturile și aprovizionările trebuie să se facă conform legii contabilității publice. Delegațiunea permanentă desemnează doi dintre membrii săi, cari împreună cu șeful serviciului respectiv vor face recepțiunea. Copie de pe această însărcinare se va alătura la procesul-verbal al recepțiunii.

Capitolul III - Bunuri și lucrări

Articolul 222

Consiliul comunei sau al județului va stabili printr'un regulament modul și condițiunile sub cari se va face folosința sau întrebuințarea bunurilor cari le aparțin lor sau locuitorilor în comun, ca: izlazuri, locuri de pășune, ape, păduri, locuri de bălciuri, târguri, etc.

Capitolul III - Bunuri și lucrări

Articolul 223

Fiecare comună reședință de județ și fiecare județ, în termen de doi ani de la intrarea în funcțiune a primelor consilii alese pe baza legii de față, vor întocmi un program general de lucrări ce își propun a executa în curs de opt ani, arătând și mijloacele pentru realizarea acestui program. Cu un an de zile înainte de expirarea acestui termen se va întocmi alt program, pe acelaș curs de opt ani și tot astfel se va urma mai departe. Programul lucrărilor, care va conține indicațiunile generale, nu va putea fi pus în lucrare înainte de a se lua avizul consiliului administrativ superior, care va putea să aducă îndreptări și îmbunătățiri de ordin tehnic. Consiliul administrativ superior va cerceta seriozitatea mijloacelor ce se propun pentru realizarea programului, dând indicațiuni și îndrumări. Asupra programului de lucrări întocmit de comunele rurale urbane nereședințe se va pronunța, în aceleași condițiuni serviciul tehnic al județului și delegațiunea permanentă județeană. Întocmirea și controlarea programului județean privitor la drumuri se va face în conformitate cu legea drumurilor.

Capitolul III - Bunuri și lucrări

Articolul 224

Nici o modificare nu se va aduce unui program în cursul periodului de executare decât pentru cazul de forță majoră bine constatat, cu votul a două treimi al consiliilor comunale sau județene și cu aprobarea autorităților de control, prevăzute la articolul precedent.

Capitolul III - Bunuri și lucrări

Articolul 225

Toate proiectele și devizele lucrărilor încuviințate de consiliile comunale sau județene se întocmesc și se execută, sau prin serviciile tehnice locale sau prin concurs, de către specialiștii din țară dacă au o importanță deosebită. Pentru comunele cari nu au un serviciu tehnic aceste lucrări se întocmesc de serviciul tehnic județean, în schimbul plății ce sa va hotărî cu aprobarea delegațiunii județene permanente.

Capitolul III - Bunuri și lucrări

Articolul 226

Executarea lucrărilor stabilite pe baze de devize și proiecte rămase definitive se va da în întreprindere prin licitațiune sau bună învoială, conform normelor stabilite de legea contabilității publice. SECȚIA I Bugetul

---

Capitolul IV - Finanțele locale

Articolul 227

Finanțele comunelor și județelor se administrează după dispozițiunile legii contabilității publice.

Capitolul IV - Finanțele locale

Articolul 228

Toate veniturile și cheltuelile comunelor și județelor, precum și ale așezămintelor și instituțiunilor dependințe de dânsese, sunt stabilite, pentru fiecare an financiar prin bugetele respective, votate și aprobate în formele prevăzute de prezenta lege. Anul financiar este de 12 luni. El începe la 1 Ianuarie și se sfârșește la 31 Decemvrie.

Capitolul IV - Finanțele locale

Articolul 229

Proiectul de buget va fi pus dispoziția cetățenilor cu 10 zile înainte de votare. Ei vor avea dreptul a face întâmpinările scrise ce ar crede de cuviință, adresându-le primarului, care le va supune consiliului odată cu votarea bugetului. Bugetele se votează în fiecare an cu cel puțin o lună înainte de 1 Ianuarie.

Capitolul IV - Finanțele locale

Articolul 230

Veniturile sunt ordinare și extraordinare.

Articolul 231

Veniturile ordinare se compun din toate încasările, afară de:

- a) Contribuțiunile extraordinare stabilite prin legi;
- b) Prețul bunurilor înstrăinate;
- c) Daruri și legate;
- d) Valoarea capitalului consemnat sau dat cu împrumut;
- e) Veniturile provenite din arezi, taxe și amenzi, conform legii vânzării băuturilor spirtoase;
- f) Excedentele veniturilor ordinare;
- g) Sume eventual disponibile, după complecta executare a lucrărilor pentru cari a fost contractat un împrumut.
- h) Taxa și venitul pășunatului pe izlazuri;
- i) Rezerva fondului comunal;
- j) Orice alte venituri întâmplătoare.

Articolul 232

Cheltuelile sunt ordinare și extraordinare.

Articolul 233

Cheltuelile ordinare sunt acelea cari asigură mersul serviciilor obișnuite ale comunei. Cheltuelile extraordinare sunt acelea întâmplătoare sau timporare, cari se acoperă cu veniturile extraordinare, cari nu pot fi întrebuințate decât pentru lucrări de înzestrarea comunelor și județelor.

Capitolul IV - Finanțele locale

Articolul 234

Cheltuelile ordinare se împart în obligatorii și facultative, Cheltueli obligatorii sunt:

- a) Cele pentru plata personalului administrativ sanitar, cultural, bisericesc și tehnic, polițienesc sau oricăror altor servicii date prin legea de față sau legi speciale în sarcina comunei sau județului;
- b) Cele pentru întreținerea, reparațiunea sau construcțiunea localurilor necesare administrațiunii, clădirilor școlare, sanitare și bisericesti, chiriiile diverselor imobile ocupate de serviciile comunale, precum și cele necesare construirii și întreținerii căilor de comunicație și anexelor lor;
- c) Anuitățile împrumuturilor contractate;
- d) Întreținerea serviciului și procurarea registrelor de stare civilă în comune;
- e) Plata contribuțiilor pentru proprietățile producătoare de venit;
- f) Cheltuelile pentru alegeri administrative prevăzute de lege;
- g) Întreținerea ospiciilor pentru bolnavi, infirmi, alienați, copii găsiți, orfani de război, în condițiunile legii;
- h) Întreținerea cimitirelor la comune;
- i) Cele pentru iluminarea, aducerea apei și întocmirea planurilor de sistematizare;
- j) Plata datoriilor exigibile;
- k) Asigurările imobilelor și mobilierului comunelor și județelor. Cel puțin o treime din excedentul fiecărui exercițiu, precum și din sporurile veniturilor dintr'un an într'altul se vor destina pentru scopuri economice, culturale, sanitare și de lucrări publice. Partea atribuită scopurilor economice se va întrebuița de acord cu camerele locale de agricultură, industrie, comerț și muncă.

Capitolul IV - Finanțele locale

Articolul 235

În afară de cheltuelile obligatorii, nici o altă cheltueală sau spor nu vor putea fi înscrise din oficiu de către autoritatea de control peste cifrele votate de consiliile respective.

Capitolul IV - Finanțele locale

Articolul 236

Evaluarea veniturilor se va face conform legii contabilității publice.

Capitolul IV - Finanțele locale

Articolul 237

În fiecare buget se va prevedea într'un articol special o sumă destinată pentru deschiderea de credite suplimentare și extraordinare, în caz când creditele deschise prin buget nu ar ajunge să acopere cheltuelile prevăzute în buget sau când s'ar ivi în cursul exercițiului o cheltueală ce n'a putut fi prevăzută la formarea bugetului și nu ar putea fi amânată pentru anul următor.

Capitolul IV - Finanțele locale

Articolul 238

Toate veniturile și cheltuelile trebuie să figureze și în conturile anuale, cari se vor încheia și controla după cum se arată mai jos.

Capitolul IV - Finanțele locale

Articolul 239

Nici o strămutare de cheltueli nu se va putea face dela un articol la altul, fără încuviințarea consiliului și cu îndeplinirea formelor stabilite de lege.

Capitolul IV - Finanțele locale

Articolul 240

Încheierile privitoare la buget, atât la votarea cât și la modificarea lui, în afară de deschideri de credit, trebuie să fie supuse cercetării consiliului administrativ superior pentru municipii și județe și delegațiunii permanente județene pentru celelalte comune. În cazul când cheltuelile obligatorii nu au fost prevăzute, sau bugetul nu s'a alcătuit conform legii, autoritatea de control îl va înapoia cu observațiunile necesare, dând sfaturile și îndrumările ce socotesc în vederea unei bune gospodării și cerând în acelaș timp înscrierea cheltuelilor obligatorii. Dacă comuna sau județul nu s'a conformat acestei îndatoriri autoritatea superioară va înscrie din oficiu în buget cheltuelile obligatorii. În contra încheierilor delegațiunilor permanente județene privitoare la bugete primării respectivi au dreptul de apel la Ministerul de Interne, care se va pronunța cu avizul consiliului superior administrativ.

Capitolul IV - Finanțele locale

Articolul 241

Fiecare buget comunal sau județean se vor împărți pe capitole, după natura veniturilor și cheltuelilor. Veniturile și cheltuelile anuale ale comunelor și județelor se vor înscrie într'un singur buget pe capitole deosebite pentru administrație, pentru izlazul comunal, pentru serviciul sanitar, pentru învățământ, pentru cult, pentru serviciul tehnic și al drumurilor și pentru cheltueli neprevăzute. Veniturile de ori ce natură, cari prin legi, regulamente, testamente, donațiuni sau acte de fundațiuni au o destinație specială, vor fi întrebuințate obligator în scopul pentru care au fost create. Ministerul de interne va întocmi formulare de buget pentru comune și județe.

Capitolul IV - Finanțele locale

Articolul 242

Când din diferite cauze bugetul nu s'ar fi votat la timp, se va urma cu bugetul anului precedent până la votarea noului buget. Dacă nevtotarea bugetului provine din rea administrație, neglijență sau refuzul consiliului de a se întruni, cei vinovați de aceasta vor fi răspunzători bănește, când ar rezulta vreo pagubă pentru comună sau județ. Ministrul de interne sau reprezentanții săi sunt datori a sesiza instanțele judecătorești, după ce au făcut cercetări prin organele lor autorizate, dacă șefii administrațiunii comunale sau județene nu au luat la timp aceste măsuri.

Capitolul IV - Finanțele locale

Articolul 243

În toate chestiunile privitoare la finanțele comunelor și județelor, cari după lege se supun aprobării sau cercetării unei autorități superioare de control, ministrul de finanțe va fi reprezentat prin administratorul financiar la autoritățile județene și prin delegatul său special la consiliul său administrativ. SECȚIA II Veniturile comunale și județene

---

Capitolul IV - Finanțele locale

Articolul 244

Comunele și județele sunt autorizate pentru acoperirea cheltuelilor și a trebuințelor locale să perceapă taxe, cotizațiuni, importe directe și indirecte, precum și să ceară prestațiuni în natură, toate acestea în limitele, și conform dispozițiunilor din prezenta lege și din legile generale de impunere a Statului.

Capitolul IV - Finanțele locale

Articolul 245

Comunele și județele nu pot uza de facultatea de a percepe impozite decât numai în cazul când veniturile proprietăților și ale întreprinderilor respective, acelea al taxelor și al cotizațiunilor nu le-ar fi suficiente pentru acoperirea cheltuelilor.

Capitolul IV - Finanțele locale

Articolul 246

Taxele se pot percepe pentru orice serviciu public a cărui întreținere nu se poate face din resursele obișnuite și numai în măsura serviciului prestat. În stațiunile balneare și climaterice comunele sunt în drept, pentru întreținerea stabilimentelor lor, a îmbunătățirilor și a înfrumusețărilor, să perceapă taxe speciale și dela vizitatori.

Capitolul IV - Finanțele locale

Articolul 247

Cotizațiunile sunt taxe pentru întreținerea sau crearea de îmbunătățiri extraordinare cari, deși pot servi interesul public, folosesc în deosebi mai mult unei anume categorii de cetățeni, sau unei părți, cartier, străzi sau regiune din cuprinsul comunei sau județului. Aceste cotizațiuni se percep numai dela acei contribuabili cari trag în special foloase din serviciul sau îmbunătățirea care se creiază sau se întreține cu produsul acelor cotizațiuni. Stabilirea cotizațiunilor, repartiția lor între contribuabili, timpul cât vor rămâne în vigoare se vor stabili după o prealabilă consultare a celor interesați, prin îngrijirea autorităților respective. Repartiția cotizațiunilor se va face, pe cât posibil proporțional cu foloasele pe cari le are din îmbunătățirea executată. Odată încuviințate de majoritatea celor interesați, cotizațiunile devin obligatorii pentru toți, și se înscriu în rolurile de percepție.

Capitolul IV - Finanțele locale

Articolul 248

Impozitele directe și indirecte nu se pot percepe decât în cadrul legilor generale de impunere votate de Corpurile legiuitoare. Sub nici un motiv nu se pot adăuga materiilor și veniturilor impozabile impuse de Stat alte impozite, cote sau zecimi adiționale decât în cadrul acestor legi. Se pot însă reduce cotele maxime stabilite de lege.

Capitolul IV - Finanțele locale

Articolul 249

Evaluările înscrise în rolurile Statului pentru impozitele elementare servesc și comunelor și județelor la impunerea și perceperea contribuțiunilor directe atribuite lor.

Capitolul IV - Finanțele locale

Articolul 250

Comunele și județele nu pot înființa taxe de axize, de bariere, de jugărit și altele asemenea. Impozite indirecte sau taxe pe consumațiunea articolelor de prima necesitate și pe circulațiunea lor nu se pot crea.